

Försäkringsvillkor för Fenniakasko

Gäller från och med 1.11.2019

INNEHÅLL

1. FENNIKASKO OMFATTAR	3	8. ÅTGÄRDER NÄR ETT FÖRSÄKRINGSFALL INTRÄFFAT	15
2. GILTIGHETSOMRÅDE	4	8.1 Utredning och inspektion av skada	15
3. FÖRSÄKRINGSOBJEKT I SAKDELEN	4	8.2 Polisanmälan och straffyrkande	15
3.1 Person- och paketbil, motorcykel, moped, terränghjulning, snöskoter, mopedbil, husbil och husvagn	4	PUNKTER 9–15: FÖRSÄKRINGAR I FÖRMÖGENHETSDELEN ...	16
3.2 Buss	4	9. BILSERVICEFÖRSÄKRING	16
3.3 Övriga motorfordon och släpvagnar	4	9.1 Försäkringsobjekt	16
3.4 Provnumperskyltar och förflyttningsmärke ...	5	9.2 Försäkringsfall	16
3.5 Extra däckuppsättning	5	9.3 Begränsningar	16
3.6 Utrustning som inte omfattas av försäkringen	5	9.4 Ersättningsens omfattning och ersättningsbestämmelser	17
3.7 Försäkringsställe för utrustning	5	10. HYRBILSFÖRSÄKRING	19
4. FÖRSÄKRINGSFALL OCH DERAS BEGRÄNSNINGAR I SAKDELEN	5	10.1 Försäkringsfall	19
4.1 Kollisionsförsäkring	5	10.2 Ersättningsens omfattning och ersättningsbestämmelser	19
4.2 Älgskadeförsäkring	6	11. OMFATTANDE HYRBILSFÖRSÄKRING	20
4.3 Skadegörelseförsäkring	6	11.1 Försäkringsfall	20
4.4 Brandförsäkring	6	11.2 Ersättningsens omfattning och ersättningsbestämmelser	20
4.5 Stöldförsäkring	7	12. AVBROTTSFÖRSÄKRING	21
4.6 Glasförsäkring	7	12.1 Försäkringsfall	21
4.7 Parkeringsförsäkring	8	12.2 Ersättningsens omfattning och ersättningsbestämmelser	21
4.8 Djurskadeförsäkring	8	13. BOGSERINGSSERVICEFÖRSÄKRING FÖR LASTBIL OCH BUSS	22
4.9 Naturfenomenförsäkring	8	13.1 Försäkringsobjekt	22
4.10 Avbetalnings- och leasingförsäkring	9	13.2 Försäkringsfall	22
4.11 Bedrägeri- och försäkringsförsäkring för uthyrningsfordon	10	13.3 Begränsningar	23
5. GEMENSAMMA ERSÄTTNINGSBESTÄMMELSER I SAKDELEN	10	13.4 Ersättningsbestämmelser	23
5.1 Ersättningsens omfattning	10	14. RÄTTSSKYDDSFÖRSÄKRING	23
5.2 Skadebelopp och ersättning	10	14.1 Försäkringens syfte	23
5.3 Ersättnings sätt	13	14.2 Försäkrade	23
5.4 Överföring av äganderätt	13	14.3 Domstolar och försäkringens giltighetsområde	23
6. SÄRSKILDA ERSÄTTNINGSBESTÄMMELSER I SAKDELEN	14	14.4 Försäkringsfall	24
6.1 Avbetalnings- och leasingförsäkring	14	14.5 Begränsningar	24
6.2 Bedrägeri- och försäkringsförsäkring för uthyrningsfordon	14	14.6 Åtgärder när ett försäkringsfall inträffat	25
6.3 Ersättning för försäkringsfall som inträffat under avställning	14	14.7 Ersättningsbestämmelser	25
7. SJÄLVRIKSBESTÄMMELSER I SAKDELEN	14	15. ANSVARSFÖRSÄKRING FÖR MOTORFORDON UTOMLANDS	27
7.1 Grundsjälvrisk	14	15.1 Försäkringens syfte	27
7.2 Glasförsäkring	14	15.2 Försäkrade	27
7.3 Avbetalnings- och leasingförsäkring	14	15.3 Giltighetsområde	27
7.4 Bedrägeri- och försäkringsförsäkring för uthyrningsfordon	14	15.4 Försäkringsfall	28
7.5 Stöldförsäkring	15	15.5 Begränsningar	28
7.6 Brandförsäkring	15	15.6 Utredning av skada och ersättningsbestämmelser	29
7.7 Ersättning från två eller flera försäkringar ...	15		
7.8 Ordningsföljd för självrisker och andra avdrag	15		

15.7	Maximiersättning	29	2.	Lämnande av information före försäkringsavtalet	32
15.8	Självrisk	29	3.	Inträdande av Fennias ansvar och försäkringsavtalets giltighetstid	33
16.	GEMENSAMMA ERSÄTTNINGSBESTÄMMELSER I FÖRMÖGENHETSDELEN	29	4.	Försäkringspremie	33
17.	SÄKERHETSFÖRESKRIFTER FÖR SAK- OCH FÖRMÖGENHETSDELEN	30	5.	Lämnande av information under avtalets giltighetstid	34
17.1	Gemensamma säkerhetsföreskrifter	30	6.	Skyldighet att förhindra och begränsa skada	35
17.2	Särskilda säkerhetsföreskrifter för uthyrningsfordon	31	7.	Framkallande av försäkringsfall (30 § och 34 §)	36
17.3	Särskilda säkerhetsföreskrifter för motorredskap och traktor	31	8.	Identifikation (33 §)	36
	RÄTTIGHETER OCH SKYLDIGHETER SOM FÖLJER AV LAGEN OM FÖRSÄKRINGSAVTAL	31	9.	Otillräknelighet och nödläge (36 §)	37
1.	Försäkringsavtalets centrala begrepp	32	10.	Ersättningsförfarande	37
			11.	Över- och underförsäkring	38
			12.	Sökande av ändring (8 §, 68 § och 74 §) ...	38
			13.	Fennias regressrätt (75 §)	39
			14.	Ändring av försäkringsavtalet	40
			15.	Försäkringsavtalet upphör	41
			16.	Tredje mans rätt vid skadeförsäkring	41
			17.	Lag som tillämpas	42

1. FENNIKASKO OMFATTAR

Fenniakasko omfattar förluster till följd av sak- och förmögenhetsskador och ersätter kostnader som uppstått till följd av dem enligt dessa försäkringsvillkor och lagen om försäkringsavtal. Dessutom ersätter försäkringen enligt punkterna 2 och 15 skadeståndsskyldighet som till följd av motorfordonets användning i trafik drabbat dess ägare, innehavare eller förare.

Fenniakasko omfattar de försäkringar eller de försäkringspaket försäkringstagaren har valt beroende på hur försäkringstagaren och Fennia har överenskommit och detta anges i försäkringsbrevet. Försäkringspaket är t.ex. Premiumkasko, omfattande Fenniakasko och delkasko, som inkluderar Fennias separat fastställda försäkringar.

Försäkringar i sakedelen

Kollisionsförsäkring
Älgskadeförsäkring
Skadegörelseförsäkring
Brandförsäkring
Stöldförsäkring
Glasförsäkring
Parkeringsförsäkring
Djurskadeförsäkring
Naturfenomenförsäkring
Avbetalnings- och leasingförsäkring
Bedrägeri- och försäkringsförsäkring för uthyrningsfordon

I kollisions-, älgskade-, skadegörelse-, brand- och stöldförsäkringen ingår ett villkor för inlösnig enligt nyvärde när försäkringsobjektet är en personbil, husbil, husvagn eller motorcykel. I kollisionsförsäkringen för en personbil, paketbil, husbil och husvagn registrerad för privat bruk ingår **inlösningssskydd** om detta har överenskommit separat och anges i försäkringsbrevet.

I kollisions-, älgskade-, skadegörelse-, brand- och stöldförsäkringen ingår ett utvidgat villkor för inlösnig enligt nyvärde när försäkringsobjektet är en personbil registrerad för privat bruk och det utvidgade nyvärdesvillkoret har överenskommit separat och anges i försäkringsbrevet.

Utän separat överenskommelse är ett fordon som har försäkrats med en kollisionsförsäkring också alltid försäkrat med en avbetalnings- och leasingförsäkring.

Försäkringar i förmögenhetsdelen

Bilserviceförsäkring
Hyrbilsförsäkring
Omfattande hyrbilsförsäkring
Avbrottsförsäkring
Bogseringsserviceförsäkring för lastbil och buss
Rättsskyddsförsäkring
Ansvarsförsäkring för motorfordon utomlands

2. GILTIGHETSOMRÅDE

Försäkringarna i Fenniakasko gäller, frånsett senare nämnda undantag, **inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och, frånsett Ryssland, utanför EES i länder som har ingått Green Card-avtal (grönt kort) samt under transport mellan dessa länder**, förutsatt att försäkringsobjektet är försäkrat med en kollisionsförsäkring. Om något annat har överenskommits om giltighetsområdet gäller undantaget endast om det anges i försäkringsbrevet.

Om försäkringsobjektet inte har försäkrats med en kollisionsförsäkring, gäller de övriga försäkringarna i Fenniakasko och de undantag som anges i dessa försäkringsvillkor endast i de nordiska länderna och under transport mellan dessa länder, om inte något annat överenskommits och anges i försäkringsbrevet.

Om försäkringsobjektet som har försäkrats med Fenniakasko är ett fordon försett med provnummerskyltar i enlighet med Transport- och kommunikationsverket Traficoms provnummerintyg eller om ett fordon är försett med ett förflyttningsskylt i enlighet med Traficoms förflyttningstillstånd, gäller försäkringen i Finland, Sverige, Norge och Danmark.

Ansvarsförsäkringen för motorfordon utomlands gäller i Green Card-avtalsländer utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och i begränsad form i Ryssland.

Om det separat har överenskommits att kollisionsförsäkringen i Fenniakasko gäller i Ryssland och detta anges i försäkringsbrevet, gäller ansvarsförsäkringen för motorfordon utomlands på samma sätt i Ryssland som i andra Green Card-avtalsländer utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Om det separat har överenskommits att kollisionsförsäkringen i Fenniakasko gäller i Ryssland och detta anges i försäkringsbrevet, gäller ansvarsförsäkringen för motorfordon utomlands på samma sätt i Ryssland som i andra Green Card-avtalsländer utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Bogseringsserviceförsäkringen för lastbil gäller i Europa, frånsett Ryssland. Denna försäkring kan också tecknas med enbart Finland som giltighetsområde. Giltighetsområdet anges i försäkringsbrevet.

Bogseringsserviceförsäkringen för buss gäller i Finland.

Fenniakasko gäller inte

- i ett område som befinner sig i krigstillstånd, inte heller under väpnade konflikter, uppror eller folkresningar om den försäkrade egendomen flyttas till ett sådant område efter att den väpnade konflikten, upproret eller folkresningen börjat
- i ett område där situationen inte kan kontrolleras med myndigheternas normala befogenheter till följd av en sådan atomskada som avses i atomansvarighetslagen eller i motsvarande utländsk lag.

3. FÖRSÄKRINGSOBJEKT I SAKDELEN

3.1 Person- och paketbil, motorcykel, moped, terränghjulning, snöskoter, mopedbil, husbil och husvagn

Försäkringsobjekt är det fordon som anges i försäkringsbrevet inklusive den standardutrustning som ingick i försäljningspriset när fordonet var nytt. Försäkringsobjekt är dessutom fast monterad tilläggsutrustning, som i väsentlig grad hänför sig till fordonets användnings-syfte, upp till 3 500 euro och upp till 7 000 euro om fordonet är en taxi eller en taxi för handikappade i tillståndspliktig persontrafik. Sådan tilläggsutrustning är försäkringsobjekt även om värdet överstiger ovannämnda belopp om det har överenskommits separat och anges i försäkringsbrevet. Maximiersättningsbelopp för tilläggsutrustningar inkluderar moms.

Försäkringen omfattar också moped-, motorcykel-, snöskoter- och terränghjulningsföretarens hjälm.

3.2 Buss

Försäkringsobjekt är det fordon som anges i försäkringsbrevet inklusive den standardutrustning som ingick i försäljningspriset när fordonet var nytt. Försäkringsobjekt är dessutom fast monterad tilläggsutrustning som i väsentlig grad hänför sig till bussens användningssyfte.

3.3 Övriga motorfordon och släpvagnar

Försäkringsobjekt är det fordon som anges i försäkringsbrevet inklusive den standardutrustning som ingick i försäljningspriset när fordonet var nytt. Fast monterad tilläggsutrustning som i väsentlig grad hänför sig till

fordonets användningssyfte kan anslutas till försäkringen som försäkringsobjekt om detta har överenskommit separat och anges i försäkringsbrevet.

3.4 Provennummerskyltar och förflyttningsmärke

Försäkringsobjektet är ett fordon som har försetts med provennummerskyltar i enlighet med Transport- och kommunikationsverket Traficoms provennummerintyg eller som har försetts med ett förflyttningsmärke i enlighet med Traficoms förflyttningstillstånd, i den omfattning som anges i punkterna 3.1–3.3 och 3.5–3.7.

3.5 Extra däckuppsättning

Försäkringsobjekt är utöver den tilläggsutrustning som anges i punkterna 3.1–3.3 en uppsättning sommar- eller vinterdäck för sådana fordon och släpvagnar för vilka bestämmelserna om obligatorisk användning av vinterdäck gäller.

3.6 Utrustning som inte omfattas av försäkringen

Försäkringen omfattar inte

- utrustningar och konstruktioner avsedda för tävlingsbruk
- telefoner, med undantag av fastmonterade handsfreeanordningar för telefoner eller hjälmtelefoner kopplade till en försäkrad hjälm
- dekorationslackeringar och -tejpningar
- anordningar som strider mot eller som monterats i strid med lagen, förordningar, bestämmelser eller säkerhetsbestämmelser eller myndigheters föreskrifter
- filer, program och inspelningar
- radioapparater, kameror, ljud- och bildåtergivningsapparater på motorcyklar, snöskotrar, terränghjulningar och mopeder.

3.7 Försäkringsställe för utrustning

Det försäkrade fordonets utrustning som kan tas loss på ett sedvanligt sätt omfattas av försäkringen när utrustningen befinner sig i fordonet eller förvaras på en separat förvaringsplats. Fordonet ska vara låst på det sätt som anges i villkorspunkt 4.5. Förvaringsplatsen ska vara låst och försedd med tak.

4. FÖRSÄKRINGSFALL OCH DERAS BEGRÄNSNINGAR I SAKDELEN

4.1 Kollisionsförsäkring

Försäkringsfall

Försäkringen ersätter direkta saksador som försäkringsobjektet drabbats av till följd av

- kollision
- avkörning
- vältning
- en plötslig och oförutsedd händelse som påverkat försäkringsobjektet utifrån.

Dessutom ersätter försäkringen skador som har drabbat fordonet när det transporterats med något annat fortskaffningsmedel.

Begränsningar

Försäkringen ersätter inte skador som har uppstått

- på fordonets motor eller därtill hörande tilläggsanordningar, växellåda, kraftöverförings- eller kylsystem till följd av bristfälligt olje- eller kylarvätske-cirkulation
- på en fordonsdel eller -anordning till följd av konstruktions-, tillverknings- eller materialfel, slitage eller bristfälligt underhåll
- på grund av vatten till följd av att fordonet körts på en väg eller ett område som helt eller delvis är vattentäckt
- till följd av att vatten, snö eller hagel regnat in i fordonet för att dess dörr, fönster, motorhuv, baklucka, taklucka eller en cabriolets tak varit öppet
- till följd av att fordonet har servats, tvättats, rengjorts, reparerats eller annars behandlats oaktsamt, oskickligt eller i strid mot bruksanvisningar (Begränsningen tillämpas inte när det gäller oaktsamhet i samband med framföring av fordon.)
- genom att fordonet har sjunkit genom isen någon annanstans än på en vinterväg som uppfyller vägmyndigheternas säkerhetsföreskrifter och som öppnats för allmän trafik

- till följd av fordonets last, såvida inte skadan har skett i samband med lastning eller lossning av lasten eller såvida inte skadan är en direkt följd av de händelser som anges i punkterna 4.1–4.5 eller 4.7–4.9
- på grund av ett djur i fordonet, såvida inte skadan är en direkt följd av de händelser som anges i punkterna 4.1–4.5 eller 4.7–4.9
- på fordonet till följd av en fordonsdel eller en anordning, såvida inte skadan är en direkt följd av de händelser som anges i punkterna 4.1–4.9
- när fordonet har använts i tävling eller träning inför en tävling eller vid övningskörning på ett område eller en vägsträcka som har avspärrats för allmän trafik eller under någon annan körning på en motorbana om det inte är fråga om övningskörning som krävs för körkort eller en kurs för körning på halt väglag, i mörker eller en kurs i förutseende körning för upprätthållande av körskicklighet
- till följd av uppsätlig skadegörelse, brand, stöld, bruksstöld av ett motordrivet fortkaffningsmedel, olovligt bruk, bedrägeri, förskingring, rån eller försök till dessa och om skadan uppstått under, efter eller som en följd av sådana gärningar
- genom en sådan atomskada som avses i atomansvarighetslagen, oberoende av var den inträffat.

4.2 Älgskadeförsäkring

Försäkringsfall

Försäkringen ersätter direkta saksador till följd av en kollision med ett hjortdjur.

Begränsningar

Försäkringen ersätter inte skador som har uppstått

- på fordonets motor eller därtill hörande tilläggsanordningar, växellåda, kraftöverförings- eller kylsystem till följd av bristfällig olje- eller kylarvätske-cirkulation
- när fordonet har använts i tävling eller träning inför en tävling eller vid övningskörning på ett område eller en vägsträcka som har avspärrats för allmän trafik eller under någon annan körning på en motorbana om det inte är fråga om övningskörning som krävs för körkort eller en kurs

för körning på halt väglag, i mörker eller en kurs i förutseende körning för upprätthållande av körskicklighet.

4.3 Skadegörelseförsäkring

Försäkringsfall

Försäkringen ersätter direkta saksador som har drabbat försäkringsobjektet genom uppsätlig skadegörelse.

Begränsningar

Försäkringen ersätter inte när

- skadan har orsakats av ett annat fordon
- skadan har orsakats av stöld, bruksstöld av ett motordrivet fortkaffningsmedel, olovligt bruk, bedrägeri, förskingring, rån eller försök till dessa och om skadan uppstått under, efter eller som en följd av sådana gärningar
- inredning och standardutrustning eller tilläggsanordningar i ett fordon har skadats eller om ett olåst fordon uppsätligen har tänts på inifrån när fordonet inte har varit stängt och låst på det sätt som anges i villkorspunkt 4.5.

4.4 Brandförsäkring

Försäkringsfall

Försäkringen ersätter direkta saksador som försäkringsobjektet har drabbats av till följd av eld som kommit lös eller en kortslutning i det försäkrade fordonets elanordning.

Begränsningar

Försäkringen ersätter inte skador som har uppstått

- på fordonets generator, elmotor, batteri, elektroniska styrenhet eller någon annan elanordning till följd av kortslutning i själva anordningen
- på fordonets motor eller avgasrör när de skadats till följd av en brand eller explosion i själva anordningen
- när fordonet har använts i tävling eller träning inför en tävling eller vid övningskörning på ett område eller en vägsträcka som har avspärrats för allmän trafik eller under någon annan körning på en motorbana om det inte är fråga om övningskörning som krävs för körkort eller en kurs för körning på halt väglag,

i mörker eller en kurs i förutseende körning för upprätthållande av körskicklighet

- till följd av stöld, bruksstöld av ett motor drivet fortskaffningsmedel, olovligt bruk, bedrägeri, förskingring, rån eller försök till dessa och om skadan uppstått under, efter eller som en följd av sådana gärningar
- när ett fordon uppsåtligen har tänts på inifrån när fordonet inte har varit stängt och låst på det sätt som anges i villkorspunkt 4.5
- genom en sådan atomskada som avses i atomansvarighetslagen, oberoende av var den inträffat.

4.5 Stöldförsäkring

Försäkringsfall

Försäkringen ersätter direkta saksador till följd av att ett stängt och låst fordon eller ett annat försäkringsobjekt, som förvaras på ett låst ställe eller på en kontinuerligt bevakad förvaringsplats, skadas eller går förlorat, under förutsättning att orsaken till skadan har varit stöld av försäkringsobjektet, bruksstöld av ett motordrivet fortskaffningsmedel eller något annat olovligt bruk av ett fordon i någon annans besittning eller försök till dessa.

Ett försäkringsobjekt är stängt och låst när dess fönster och överredets sufflett är stängda, dörrar och den låsbara förvaringsplatsen och det låsbara lastutrymmet är låsta samt den obligatoriska anordningen för att förhindra olovligt bruk av fordonet är påkopplad.

En förvaringsplats är låst när dess dörrar och förbindelseleder är låsta och fönster och övriga öppningar har stängts och låsts för att förhindra inbrott.

En släpvagn är låst när den är försedd med en anordning som förhindrar att den kopplas till ett dragfordon.

En moped och en terränghjulning är låst när dess rattlås är låst eller dess elektroniska startspärr är påkopplad, eller fordonet är låst med ett broms-, kedje-, eller vajerlås som är avsett att förhindra olovligt bruk.

En snöskoter är låst när dess elektroniska startspärr är påkopplad eller den är försedd med en anordning som förhindrar att drivmatan rör sig.

Övriga fordon, vars konstruktion saknar en anordning som effektivt förhindrar olovligt bruk, anses vara låsta om de har låsts med en låsanordning som uppfyller sin skyddsuppgift.

Ett fordon är inte låst när det förvaras i ett annat olåst fordon, en fordonskombination eller en släpvagn.

Ett fordon är inte låst när det förvaras olåst på en låst förvaringsplats dit flera personer har behörighet och tillträde med nycklar eller andra redskap som man kan öppna låsningen till förvaringsplatsen.

En direkt sakskada till följd av att försäkringsobjektet har förlorats ersätts om försäkringsobjektet inte återfunnits inom 30 dagar från det att Fennia fått en bevislig anmälan om händelsen. Ett försäkringsfall har inträffat när det har gått 30 dygn från det att Fennia har fått en bevislig anmälan.

4.6 Glasförsäkring

Försäkringsfall

Försäkringen ersätter direkta saksador när fordonets fönsterglas har skadats till följd av slag mot rutan och rutan med beaktande av trafiksäkerhetskraven måste repareras eller bytas.

Begränsningar

Försäkringen ersätter inte skador som har uppstått

- på fordonets glastak eller takfönster
- när fordonet har använts i tävling eller träning inför en tävling eller vid övningskörning på ett område eller en vägsträcka som har avspärrats för allmän trafik eller under någon annan körning på en motorbana om det inte är fråga om övningskörning som krävs för körkort eller en kurs för körning på halt väglag, i mörker eller en kurs i förutseende körning för upprätthållande av körskicklighet
- till följd av fordonets last, såvida inte skadan har skett i samband med lastning eller lossning av lasten eller såvida inte skadan är en direkt följd av de händelser som anges i punkterna 4.1–4.5 eller 4.7–4.9
- på grund av ett djur i fordonet, såvida inte skadan är en direkt följd av de händelser som anges i punkterna 4.1–4.5 eller 4.7–4.9

- genom en sådan atomskada som avses i atomansvarighetslagen, oberoende av var den inträffat.

4.7 Parkeringsförsäkring

Försäkringsfall

En parkeringsförsäkring ersätter direkta saksador på ett parkerat fordon när skadevällaren förblir okänd.

En förutsättning för att ersättning betalas ut är att den ersättningsökande på ett tillförlitligt sätt kan redogöra för Fennia när skadan inträffade och var.

Begränsningar

Försäkringen ersätter inte skador som har uppstått

- på fordonets motor eller därtill hörande tilläggsanordningar, växellåda, kraftöverförings- eller kylsystem till följd av bristfällig olje- eller kylarvätskecirkulation
- på en fordonsdel eller -anordning till följd av konstruktions-, tillverknings- eller materialfel, slitage eller bristfälligt underhåll
- när fordonet har servats, tvättats, rengjorts, reparerats eller annars behandlats oaktsamt, oskickligt eller i strid mot bruksanvisningar
- genom att fordonet har sjunkit genom isen någon annanstans än på en vinterväg som uppfyller vägmyndigheternas säkerhetsföreskrifter och som öppnats för allmän trafik
- till följd av att vatten, snö eller hagel regnat in i fordonet för att dess dörr, fönster, taklucka eller en cabriolets tak varit öppet
- till följd av fordonets last
- på grund av ett djur
- när fordonet har använts i tävling eller träning inför den eller vid övningskörning på ett område eller en vägsträcka som har avspärrats för allmän trafik eller under annan körning på en motorbana
- till följd av uppsåtlig skadegörelse, brand, stöld, bruksstöld av ett motordri-

vet fortskaffningsmedel, olovligt bruk, bedrägeri, förskingring, rån eller försök till dessa och om skadan uppstått under, efter eller som en följd av sådana gärningar

- genom en sådan atomskada som avses i atomansvarighetslagen, oberoende av var den inträffat.

4.8 Djurskadeförsäkring

Försäkringsfall

Försäkringen ersätter direkta saksador som orsakas av kollision med något annat djur än ett hjortdjur.

Begränsningar

Försäkringen ersätter inte skador som har uppstått

- på fordonets motor eller därtill hörande tilläggsanordningar, växellåda, kraftöverförings- eller kylsystem till följd av bristfällig olje- eller kylarvätskecirkulation
- när fordonet har använts i tävling eller träning inför en tävling eller vid övningskörning på ett område eller en vägsträcka som har avspärrats för allmän trafik eller under någon annan körning på en motorbana om det inte är fråga om övningskörning som krävs för körkort eller en kurs för körning på halt väglag, i mörker eller en kurs i förutseende körning för upprätthållande av körskicklighet
- till följd av fordonets last
- på grund av ett djur i fordonet.

4.9 Naturfenomenförsäkring

Försäkringsfall

En naturfenomenförsäkring ersätter direkta saksador som uppstått på försäkringsobjektet plötsligt och oförutsett till följd av

- hagel eller storm
- att en gren eller ett träd fallit på bilen på grund av en storm
- översvämning när fordonet varit parkerat.

Begränsningar

Försäkringen ersätter inte skador som har uppstått

- på fordonets motor eller därtill hörande tilläggsanordningar, växellåda, kraftöverförings- eller kylsystem till följd av bristfälligt olje- eller kylarvätskecirkulation
- på en fordonsdel eller -anordning till följd av konstruktions-, tillverknings- eller materialfel, slitage eller bristfälligt underhåll
- på grund av vatten till följd av att fordonet körts på en väg eller ett område som helt eller delvis är vattentäckt
- till följd av att vatten, snö eller hagel regnat in i fordonet för att dess dörr, fönster, taklucka eller en cabriolets tak varit öppet
- genom att fordonet har sjunkit genom isen någon annanstans än på en vinterväg som uppfyller vägmyndigheternas säkerhetsföreskrifter och som öppnats för allmän trafik
- till följd av fordonets last
- på grund av ett djur i fordonet
- när fordonet har använts i tävling eller träning inför en tävling eller vid övningskörning på ett område eller en vägsträcka som har avspärrats för allmän trafik eller under någon annan körning på en motorbana om det inte är fråga om övningskörning som krävs för körkort eller en kurs för körning på halt väglag, i mörker eller en kurs i förutseende körning för upprätthållande av körskicklighet
- till följd av uppsåtlig skadegörelse, brand, stöld, bruksstöld av ett motordrivet fortkaffningsmedel, olovligt bruk, bedrägeri, försäkringring, rån eller försök till dessa och om skadan uppstått under, efter eller som en följd av sådana gärningar
- genom en sådan atomskada som avses i atomansvarighetslagen, oberoende av var den inträffat.

4.10 Avbetalnings- och leasingförsäkring

Försäkringsfall

Försäkringen ersätter enligt punkt 6.1 skador som drabbat säljaren eller finansbolaget, som säljaren överfört motsvarande rättigheter till, eller uthyraren, panthavaren eller bilinteck-

ningshavaren till följd av att fordonet kommit till skada, om skadorna inte på grund av följande orsaker ersätts från nedan nämnda försäkring- ar som försäkringstagaren valt:

- från kollisions-, älgskade-, parkerings-, djurskade- och naturfenomenförsäkring- en, eftersom fordonets motor eller därtill hörande tilläggsanordningar, växellåda, kraftöverförings- eller kylsystem har skadats till följd av bristfälligt olje- eller kylarvätskecirkulation (punkterna 4.1–4.2 och 4.7–4.9)
- från kollisions-, parkerings- och naturfe- nomenförsäkringen (punkterna 4.1, 4.7 och 4.9) när skadan har uppstått
 - på grund av vatten till följd av att for- donet körts på en väg eller ett område som helt eller delvis är vattentäckt
 - genom att fordonet har sjunkit genom isen någon annanstans än på en vinterväg som uppfyller vägmyndighe- ternas säkerhetsföreskrifter och som öppnats för allmän trafik
 - till följd av att vatten, snö eller hagel regnat in i fordonet för att dess dörr, fönster, taklucka eller en cabriolets tak varit öppet
- från skadegörelseförsäkringen när inred- ningen eller standardutrustningen och tilläggsanordningarna i ett olåst fordon har skadats (punkt 4.3)
- från brandförsäkringen när ett olåst fordon uppsåtligen har tänts på inifrån (punkt 4.4).

Begränsningar

Försäkringen ersätter inte skador om den ersättningsberättigade före försäkringsfallet var eller borde ha varit medveten om att

- försäkringsobjektet vid tidpunkten för händelsen inte var låst eller befann sig i en låst eller bevakad förvaringsplats
- fordonet användes på ett sätt som avses i kollisions-, älgskade-, parkerings-, djurskade- och naturfenomenförsäkringens begränsande villkor (punkterna 4.1–4.2 och 4.7–4.9).

Försäkringen ersätter inte heller skador som har uppstått

- på en fordonsdel eller -anordning till följd av konstruktions-, tillverknings- eller materialfel, slitage eller bristfälligt underhåll

- till följd av fordonets last
- på grund av ett djur i fordonet
- när fordonet har använts i tävling eller träning inför en tävling eller vid övningskörning på ett område eller en vägsträcka som har avspärrats för allmän trafik eller under någon annan körning på en motorbana om det inte är fråga om övningskörning som krävs för körkort eller en kurs för körning på halt väglag, i mörker eller en kurs i förutseende körning för upprätthållande av körskicklighet
- genom en sådan atomskada som avses i atomansvarighetslagen, oberoende av var den inträffat.

Giltighet

Avbetalnings- och leasingförsäkringen gäller högst lika länge som kollisions-, ålgskade-, skadegörelse-, brand-, stöld-, parkerings-, djurskade- och naturfenomenförsäkringen och upphör alltid när avbetalning eller lån som beviljats mot bilinteckning har betalats i sin helhet eller när leasingavtalet upphör.

4.11 Bedrägeri- och försäkringsförsäkring för uthyrningsfordon

Försäkringsfall

Försäkringen ersätter direkta saksador om försäkringsobjektet har förlorats genom bedrägeri eller försäkringring och försäkringsobjektet inte har återfunnits inom 30 dygn från det att Fennia har fått en skriftlig anmälan om händelsen. Om man har tagit fordonet i besittning genom bedrägeri eller försäkringring och det hittas inom 30 dygn från det att Fennia fick en skriftlig anmälan om händelsen, ersätter försäkringen även en direkt sakskada som under denna tid har orsakats av att fordonet har skadats.

5. GEMENSAMMA ERSÄTTNINGSBESTÄMMELSER I SAKDELEN

5.1 Ersättningens omfattning

Försäkringen ersätter direkta saksador till följd av försäkringsfall. Dessutom ersätter försäkringen nödvändiga och skäliga kostnader för att det skadade fordonet lyfts upp på vägen och bärgas till närmaste verkstad.

Stöldförsäkringen ersätter också skäliga kostnader för avhämtning eller återställande av

fordonet till följd av försäkringsfall som anges i punkt 4.5. Bedrägeri- och försäkringsförsäkringen för uthyrningsfordon ersätter också skäliga kostnader för avhämtning eller återställande av fordonet till följd av försäkringsfall som anges i punkt 4.11. Ersättning betalas dock inte ut för slitage till följd av att försäkringsobjektet använts.

Försäkringen ersätter inte

- värdeminskning av fordonet
- ändrings- eller förbättringsarbeten i samband med reparation
- tvätt eller någon annan behandling utan samband med skadan
- bränsle
- höjningar för övertid
- flygfrakt
- kostnader, arbete eller tidsspillan till följd av körning eller transport av fordonet till en reparationsverkstad
- kostnader för bärgning eller transport av en släpvagn som var kopplad till det skadade fordonet
- separat förmögenhetsskada som uppstått i samband med sakskadan, t.ex. skatter eller avgifter som gäller bilen eller användning av den
- fördröjningar av reparation av fordonet eller förnyande eller förbättring av en bristfällig eller misslyckad reparation.

5.2 Skadebelopp och ersättning

Reparation

Försäkringen ersätter kostnader för reparation av försäkringsobjektet om reparationen kan göras till skäliga kostnader. Reparationskostnaderna är skäliga om försäkringsobjektets värde i skadat skick tillsammans med de beräknade reparationskostnaderna inte överstiger fordonets verkliga värde före skadan.

Begagnade delar

Begagnade, skadade delar ersätts med till sitt skick och sin ålder motsvarande delar om sådana står att få och anskaffningen av dem inte väsentligt fördröjer reparationen.

Fennia är inte skyldigt att förnya sådana skadade delar som genom reparation kan fås i sådant skick att de fyller sitt syfte.

Förbättring av fordonets skick

Om man vid reparation av fordonet förnyat slitna, rostiga eller korroderade delar på grund av att de skadats, eller om sådana lackeringsarbeten, beklädningsarbeten eller andra arbeten utförts som på ett väsentligt sätt förbättrar försäkringsobjektets skick, beaktas detta som en sänkande faktor vid beräkning av ersättning.

Fennia är inte skyldigt att ersätta fordonets oskadade exteriör, interiör, eller att förnya eller förbättra oskadade delar att motsvara de delar på fordonet som reparerats eller förnyats på grund av skadan.

Inlösning

Fennia löser in försäkringsobjektet om det inte är möjligt att reparera det till skäliga kostnader. Inlösningspriset är fordonets verkliga värde eller priset enligt inlösningsskyddet enligt vad som sågs nedan.

Av fordonets tillägsutrustning inlöses radioapparater, ljudåtergivningsanordningar och elektroniska anordningar endast om de har skadats eller försvunnit i samband med försäkringsfallet.

Verkligt värde

Högsta gräns för Fennias ersättningskyldighet är det verkliga värdet på försäkringsobjektet eller en del av detta. Det verkliga värdet är det kontantpris som man i marknadssituationen vid skadetidpunkten kunde ha fått för det inlösta försäkringsobjektet om det hade saluförts på ett ändamålsenligt sätt före skadan. Med verkligt värde avses inte bilaffärernas försäljningspris eller bytesvärdet på en begagnad bil.

När det verkliga värdet fastställs, beaktas marknadspriset för försäkringsobjektet som ska lösas in, dess individuella skick, utrustning, ibruktagningstid, årsmodell, användningssätt, antal körkilometer, antal tidigare ägare eller innehavare, fordonets servicehistorik samt övriga faktorer som inverkar på priset.

Nyvärdesvillkor

Vid inlösning av en personbil, husbil, husvagn och motorcykel är skadebeloppet i stället för det verkliga värdet kontantförsäljningspriset vid skadetidpunkten för ett likadant nytt fordon med motsvarande tillägsutrustning som ingår i inlösningen om

- fordonet bara varit i den försäkrades ägo eller besittning och varit försäkrat med en frivillig fordonsförsäkring från att fordonet första gången anmäldes eller borde ha anmälts till första registrering i Finland eller i ett annat registreringsland
- det gått högst ett år från första registreringen i Finland eller i ett annat registreringsland
- fordonet har körts högst 25 000 km
- det beräknade minimibeloppet för reparationskostnaderna vid skadetidpunkten är över 50 procent av kontantförsäljningspriset för ett nytt likadant fordon med motsvarande tillägsutrustning som ingår i inlösningen.

Med kontantförsäljningspriset för ett nytt fordon avses högst det pris som Fennia skulle få eller skulle ha fått betala om det hade skaffat ett likadant fordon med motsvarande tillägsutrustningar, som ingår i inlösningen, vid skadetidpunkten eller då fordonet senast salufördes i en bilaffär.

Med kontantförsäljningspriset för ett fordon som försäkrats med kasko för bilaffär och som ingår i bilaffärens försäljningslager avses högst det nettopris som motsvarar ett nytt liknande fordon som inte inkluderar bilaffärens försäljningsbidrag.

Nyvärdesvillkoret tillämpas på den standardutrustning som ingår i försäljningspriset och på den inlösningsbara tillägsutrustning som anges i punkt 3.1 endast om

- den har skadats, förstörts eller försvunnit i samband med att det försäkrade fordonet skadats, förstörts eller försvunnit
- de övriga förutsättningar som anges i denna punkt och som gäller ägande, besittning, försäkring, antal körkilometer och det beräknade minimibeloppet för reparationskostnaderna uppfylls
- den har skaffats som ny och det vid skadetidpunkten gått högst ett år från anskaffningen.

Inlösningsskydd

Inlösningsskyddet gäller endast om det har överenskommit separat och anges i försäkringsbrevet.

Vid inlösning är skadebeloppet i stället för det verkliga värdet kontantförsäljningspriset vid skadetidpunkten för ett likadant nytt fordon

med motsvarande tillägsutrustning som ingår i inlösningsen om

- fordonet bara varit i den försäkrades ägo eller besittning och varit försäkrat med en frivillig fordonsförsäkring från att fordonet första gången anmäldes eller borde ha anmälts till första registrering i Finland eller i ett annat registreringsland
- det gått högst tre år från första registreringen i Finland eller i ett annat registreringsland
- fordonet har körts högst 60 000 km
- det beräknade minimibeloppet för reparationskostnaderna vid skadetidpunkten är över 40 procent av kontantförsäljningspriset för ett nytt likadant fordon med motsvarande tillägsutrustning som ingår i inlösningsen.

Om ovannämnda förutsättningar inte uppfylls, är den högsta gränsen för Fennias ersättningskyldighet försäkringsobjektets verkliga värde vid skadetidpunkten förhöjt med 30 procent under förutsättning att det beräknade minimibeloppet för reparationskostnaderna är över 60 procent av fordonets verkliga värde. Ersättningsförhöjningen är dock alltid högst 40 000 euro. Ersättningen höjs dock inte om den betalas ut till försäkringsobjektets säljare, ett finansbolag som säljaren överfört motsvarande rättigheter till, en uthyrare eller en panthavare av försäkringsobjektet eller till en innehavare av bilinteckning.

Beloppet för ersättning är dock högst kontantförsäljningspriset för ett nytt likadant fordon vid skadetidpunkten. Maximibeloppet för ersättning för ett fordon som köpts begagnat är dess verkliga värde vid anskaffningstidpunkten. Maximibeloppet för ersättning för ett begagnat fordon som försäkringstagaren skaffat utomlands och som första gången registrerats i Finland är det verkliga värdet vid tidpunkten för köpet i det land fordonet köptes med tillägg för andelen för den betalda fordonsskatten.

Med kontantförsäljningspris för ett nytt fordon avses högst det pris som Fennia skulle få eller skulle ha fått betala om det skaffat ett likadant fordon med motsvarande tillägsutrustning som ingår i inlösningsen vid skadetidpunkten eller då det senast saluförts i en bilaffär.

Inlösningssskyddet tillämpas på standardutrustning som ingår i försäljningspriset och på tillägsutrustning som anges i punkt 3.1 och som ingår i inlösningsen när

- den har skadats, förstörts eller försvunnit i samband med att det försäkrade fordonet skadats, förstörts eller försvunnit
- de övriga förutsättningar som anges i denna punkt och som gäller ägande, besittning, försäkring, antal körkilometer och det beräknade minimibeloppet för reparationskostnaderna uppfylls
- den har skaffats som ny och det vid skadetidpunkten har gått högst tre år från anskaffningen.

Utvidgat nyvärdesvillkor

På en försäkring för personbil registrerad för privat bruk tillämpas det utvidgade nyvärdesvillkoret om detta har separat överenskomits och anges i försäkringsbrevet. Då är skadebeloppet vid inlösningsen i stället för det verkliga värdet kontantförsäljningspriset vid skadetidpunkten för ett likadant nytt fordon med motsvarande tillägsutrustning som ingår i inlösningsen om

- fordonet bara varit i den försäkrades ägo eller besittning och varit försäkrat med en frivillig fordonsförsäkring från att fordonet första gången anmäldes eller borde ha anmälts till första registrering i Finland eller i ett annat registreringsland
- det gått högst ett år från första registreringen i Finland eller i ett annat registreringsland
- fordonet har körts högst 50 000 km
- det beräknade minimibeloppet för reparationskostnaderna är över 40 procent av kontantförsäljningspriset vid skadetidpunkten för ett nytt likadant fordon med motsvarande tillägsutrustning som ingår i inlösningsen.

Med kontantförsäljningspris för ett nytt fordon avses högst det pris som Fennia skulle få eller skulle ha fått betala om det skaffat ett likadant fordon med motsvarande tillägsutrustning som ingår i inlösningsen vid skadetidpunkten eller då det senast saluförts i en bilaffär.

Det utvidgade nyvärdesvillkoret tillämpas på standardutrustning som ingår i försäljningspriset och på den inlösningsbara tillägsutrustning som anges i punkt 3.1 om

- den har skadats, förstörts eller försvunnit i samband med att det försäkrade fordonet skadats, förstörts eller försvunnit
- de övriga förutsättningar som anges i denna punkt och som gäller ägande, besittning, försäkring, antal körkilometer och det beräknade minimibeloppet för reparationskostnaderna uppfylls
- den har skaffats som ny och det vid skadetidpunkten gått högst två år från anskaffningen.

Ersättning för ostridig del

Om överenskommelse om inlösnings inte nås, är skadebeloppet skillnaden mellan det försäkrade föremålets verkliga värde, värdet enligt nyvärdesvillkoret, värdet enligt det utvidgade nyvärdesvillkoret eller inlösningskyddsvärdet omedelbart före försäkringsfallet och det försäkrade föremålets verkliga värde efter försäkringsfallet.

Bilaffär som ägare och innehavare

Den försäkrade förlorar inte sin rätt till inlösnings enligt nyvärdesvillkoret, inlösningskyddet eller det utvidgade nyvärdesvillkoret av den anledningen att fordonet som nytt före överlåtelse i försäkringstagarens ägo eller besittning varit i bilaffärens besittning i högst sex månader och använts av den i demonstrations- eller försäljningssyfte.

Den tid som gått från den första registreringen räknas då från den dag bilaffären anmälde fordonet till första registrering. Till antalet körkilometer räknas också de kilometer som körts med fordonet under den tid det var i bilaffärens ägo och besittning.

Mervärdesskatt

Om den försäkrade eller den skadelidande enligt mervärdesskattelagen är berättigad att dra av eller att få återbäring på skatt för inköp, reparation av ett fordon eller dess tilläggsutrustning, någon annan anskaffning till det eller för service, eller om han eller hon inte är skyldig att betala skatt, betalar Fennia ut ersättning till den försäkrade eller den skadelidande med -avdrag för skatteandelen.

Om den försäkrade skulle ha varit skyldig att betala skatt på fordonets försäljningspris, om fordonet skulle ha sålts den dag försäkringsfallet inträffade, avdras från inlös-

ningsersättningen ett belopp som motsvarar mervärdesskatten och som beräknats utifrån skillnaden mellan fordonets verkliga värde eller värdet enligt nyvärdesvillkoret, värdet enligt det utvidgade nyvärdesvillkoret eller inlösningskyddsvärdet och fordonets restvärde.

Andra skatter och avgifter för fordon

Om den försäkrade eller den skadelidande inte är skyldig att betala skatt eller en avgift som gäller fordonet, eller om han eller hon kan ansöka om återbäring av den, betalar Fennia ut ersättning till den försäkrade eller den skadelidande med avdrag för skatteandelen eller avgiften.

5.3 Ersättningsätt

Fennia fullgör sin ersättningskyldighet enligt skadebelopp och reparationsmöjligheter. Fennia har rätt att välja ersättningsätt och bestämma verkstad, en annan tjänsteproducent eller anskaffningsplats där reparationen eller en annan åtgärd utförs eller anskaffningen i anslutning till ersättningen görs.

Fennia har rätt att

- betala ett penningbelopp för kostnaderna för reparation av försäkringsobjektet enligt verifikat
- betala ett överenskommet penningbelopp för reparationskostnaderna
- lösa in försäkringsobjektet
- betala ett penningbelopp som motsvarar skillnaden mellan försäkringsobjektets verkliga värde, värdet enligt nyvärdesvillkoret, värdet enligt det utvidgade nyvärdesvillkoret eller inlösningskyddsvärdet före skadan och försäkringsobjektets värde i oreparerat skick
- skaffa ett likadant eller likvärdigt fordon, en fordonsdel eller tilläggsutrustning i stället.

5.4 Överföring av äganderätt

Äganderätten till det inlösta fordonet, den inlösta fordonsdelen eller tilläggsutrustningen övergår till Fennia.

6. SÄRSKILDA ERSÄTTNINGSBESTÄMMELSER I SAKDELEN

6.1 Avbetalnings- och leasingförsäkring

Med avvikelse från de gemensamma ersättningsbestämmelserna i sakdelen ersätts också den del av skadebeloppet enligt punkt 5 i villkoren som har dragits av från eller förvägrats i ersättningen från kollisions-, älgskade-, skadegörelse-, brand-, stöld-, parkerings-, djurskade- eller naturfenomenförsäkringen. På ersättningar tillämpas inte inlösningskyddet, villkoret för nyvärde eller villkoret för utvidgat nyvärde.

Ersättningen uppgår högst till ett belopp som motsvarar uthyrarens eller panthavarens tillgodohavande, tillgodohavandet av säljaren eller finansbolaget som säljaren överfört motsvarande rättigheter till, tillgodohavandet enligt finans- eller avbetalningskontraktet eller till den inte förfallna och obetalda delen av bilinteckningslånet vid skadetidpunkten.

Försäkringen ersätter inte försummade delbetalningar för fordringar eller räntor på dessa.

6.2 Bedrägeri- och försäkringsförsäkring för uthyrningsfordon

På ersättningarna tillämpas varken nyvärdesvillkoret, inlösningskyddet eller det utvidgade nyvärdesvillkoret. (Gemensamma ersättningsbestämmelser i sakdelen, punkt 5.2.)

6.3 Ersättning för försäkringsfall som inträffat under avställning

Om ett försäkringsfall inträffar under den tid som det försäkrade fordonet uppgetts vara ur trafik, betalas ersättning ut från kollisions-, älgskade-, skadegörelse-, brand-, stöld-, glas-, parkerings-, djurskade- eller naturfenomenförsäkringen (punkterna 4.1–4.9) endast om försäkringen varit giltig under avställningen. Om inte någonting annat har överenskommit separat, gäller skadegörelse-, brand-, stöld-, parkerings-, naturfenomen- och rättsskydds-försäkringarna under avställningen. Dessutom gäller inlösningskyddsformånen i de försäkringar som är i kraft under avställningen.

Avbetalnings- och leasingförsäkringen är även i kraft när fordonet är avställt och under fordonets avställningstid när det i fordonets ursprungliga försäkringskombination ingår en kollisionsförsäkring.

Med avställning av fordon avses att fordonet har tagits ur trafik och detta anges i trafik- och transportregistret.

7. SJÄLVRIKSBESTÄMMELSER I SAKDELEN

7.1 Grundsälvrisk

I varje försäkringsfall har den försäkrade en grundsälvrisk som dras av från skadebeloppet. Självrisken anges i försäkringsbrevet.

Vid försäkringsfall som har inträffat **utanför de nordiska länderna** dras en **dubbel** grundsälvrisk av från skadebeloppet.

I **brandförsäkringen för motorredskap** är försäkringstagarens grundsälvrisk minst 680 euro i varje försäkringsfall.

7.2 Glasförsäkring

Från ersättningen dras ingen självrisk av om glaset repareras. Om glaset måste bytas, dras grundsälvriskan som anges i försäkringsbrevet av från skadebeloppet.

7.3 Avbetalnings- och leasingförsäkring

Från ersättningen dras av en självrisk som är lika stor som självrisken i den kollisions-, älgskade-, skadegörelse-, brand-, stöld-, parkerings-, djurskade- eller naturfenomenförsäkring från vars ersättning den avdragna eller förnekade delen ersätts från avbetalnings- eller leasingförsäkringen.

7.4 Bedrägeri- och försäkringsförsäkring för uthyrningsfordon

Utöver grundsälvriskan och andra extra självrisiker har den försäkrade i varje ersättningsbart försäkringsfall en extra självrisk som separat anges i försäkringsbrevet.

När ett försäkringsfall har inträffat i **Azerbajdzjan, Bosnien-Hercegovina, Estland, Kroatien, Lettland, Litauen, Marocko, Moldavien, Polen, Ryssland, Serbien, Tunisien, Turkiet, Ukraina eller Vitryssland** och försäkringsobjektet är en person- eller paketbil, -motorcykel, moped, mopedbil, terränghjulning, snöskoter, husbil eller släpvagn som kan kopplas till dem dras från skadebeloppet av utöver grundsälvriskan och andra extra självrisiker den extra självrisk som separat anges i försäkringsbrevet.

7.5 Stöldförsäkring

När ett försäkringsfall har inträffat i **Azerbajdzjan, Bosnien-Hercegovina, Estland, Kroatien, Lettland, Litauen, Marocko, Moldavien, Polen, Ryssland, Serbien, Tunisien, Turkiet, Ukraina eller Vitryssland** och försäkringsobjektet är en person- eller paketbil, motorcykel, moped, mopedbil, terränghjulning, snöskoter, husbil eller släpvagn som kan kopplas till dem dras från skadebeloppet av utöver grundsjälvriskens och andra extra självrisker den extra självrisk som separat anges i försäkringsbrevet.

7.6 Brandförsäkring

Om en arbetsmaskin som väger minst 10 000 kilo används i en brandfarlig omgivning eller om man med den hanterar brandfarligt material och maskinen inte har ett funktionsdugligt automatiskt brandsläckningssystem enligt vad som avses i Finans Finlands anvisningar för släckningssystem för motorfordon och arbetsmaskiner FA-127:16 och FA 127 bilaga B, avdras från skadebeloppet utöver grundsjälvriskens och andra extra självrisker en tilläggs-självrisk på 25 procent.

Brandfarliga material som avses här är trä- och pappersprodukter, torv, träflis, avfall för energitvinnning, kol- och oljeprodukter och brandfarliga kemikalier. Brandfarliga omgivningar är skogsvårds-, drivnings- och torvproduktionsområden, pappers-, såg- och träindustri, gummi- och plastindustri, kemisk industri, målerier, lager för brandfarliga kemikalier, hanterings-, återvinnings- och slutförvaringsanläggningar för avfall och för avfall för energitvinnning samt el- och värmeproduktionsanläggningar.

Om en buss med minst 15 platser inte har ett automatiskt brandsläckningssystem enligt vad som avses i Finans Finlands anvisningar för släckningssystem för bussar FK-128:2014-06, avdras från skadebeloppet utöver grundsjälvriskens och andra extra självrisker en tilläggs-självrisk på 25 procent. Tilläggs-självriskens dras dock inte av om bussen har registrerats eller tagits i bruk första gången före den 1 januari 2015.

I bussar som börjat användas den 1 januari 2018 eller efter det kan det brandsläckningssystem som fastställs i anvisningen FK-128:2014-06 ersättas med ett automatiskt brandsläckningssystem som fastställs i författningen R107 (UNECE R107) av Förenta nationernas ekonomiska kommission för Europa.

Självriskens är dock alltid minst det belopp som anges i försäkringsbrevet.

7.7 Ersättning från två eller flera försäkringar

När en skada ersätts från två eller flera försäkringar i sakkdelen, dras från ersättningen av endast **självriskerna** för den försäkring vars sammanlagda självriskbelopp är det högsta.

7.8 Ordningföljd för självrisker och andra avdrag

Självrisker och andra avdrag dras av från skadebeloppet genom på varandra följande räkneoperationer i följande ordning:

- mervärdesskatt och övriga avgifter
- fast grundsjälvrisk i euro
- fast extra självrisk i euro
- eventuell nedsättning av ersättningen
- procentuell extra självrisk.

8. ÅTGÄRDER NÄR ETT FÖRSÄKRINGSFALL INTRÄFFAT

8.1 Utredning och inspektion av skada

Enligt bestämmelserna om vägtrafik ska den försäkrade om möjligt **delta i skadeutredningen på skadeplatsen** och medverka till att skadans verkliga orsak och upphovsman klarläggs.

Fennias representant ska ges möjlighet att inspektera det skadade fordonet och dess utrustning innan reparationen påbörjas.

Om ovannämnda skyldigheter inte uppfyllts, beaktas detta i samband med bestämning av ersättningskyldigheten enligt punkt 10.1 i försäkringsvillkoren om rättigheter och skyldigheter som följer av lagen om försäkringsavtal.

8.2 Polisanmälan och straffyrkande

Försäkringsfall som omfattas av stöld- och skadegörelseförsäkringen eller bedrägeri- och försäkringsförsäkringen ska omgående meddelas polisen.

För målsägandebrott ska straff yrkas och straffyrkandet får inte återtas. Om Fennia så kräver, ska förundersökning göras även i andra fall och protokollet lämnas in till Fennia.

Om polisanmälan inte gjorts eller om straff inte yrkats för målsägandebrott, kan ersättningen sänkas eller förvägras enligt punkt 6.2 i försäkringsvillkoren om rättigheter och skyldigheter som följer av lagen om försäkringsavtal.

9–15 FÖRSÄKRINGAR I FÖRMÖGENHETSDELEN

9. Bilserviceförsäkring
10. Hyrbilsförsäkring
11. Omfattande hyrbilsförsäkring
12. Avbrottsförsäkring
13. Bogseringsserviceförsäkring för lastbil och buss
14. Rättsskyddsförsäkring
15. Ansvarsförsäkring för motorfordon utomlands

Information om försäkringsobjekt i förmögenhetsdelen, försäkrade personer, försäkringsfall och begränsningar samt övriga bestämmelser som gäller försäkringen ges vid respektive försäkring.

9. BILSERVICEFÖRSÄKRING

9.1 Försäkringsobjekt

Försäkringsobjektet är det fordon som anges i försäkringsbrevet och en släpvagn som är med på resan.

9.2 Försäkringsfall

Försäkringen ersätter senare nämnda, skäliga extra kostnader till följd av avbrott i resa inom giltighetsområdet för Fenniakasko till den del dessa inte ersätts från trafikförsäkringen, hyrbilsförsäkringen eller den omfattande hyrbilsförsäkringen.

Den försäkrade ska innan bärgning beställs kontakta Fennia, som har rätt att välja bärgningsfirma eller en annan tjänsteproducent.

Försäkringen ersätter extra kostnader till följd av avbrott i resa om

- det har uppstått fel i fordonet eller fordonet har skadats
- fordonet har kört av vägen
- ett låst fordon har stulits eller tagits i olovligt bruk under en redan påbörjad resa

- fordonets förare eller passagerare har avlidit, skadats eller insjuknat plötsligt och det därför varit nödvändigt att fortsätta resan med ett annat fortskaffningsmedel.

Med en resa avses en färd som görs med det försäkrade fordonet från fordonets avreseort till den planerade bestämmelseorten. Till resan anses höra övernattnings och normalt uppehåll under resan.

9.3 Begränsningar

Försäkringen ersätter inte skador till följd av att

- bränslet eller en annan energi som fungerar som drivkraft har tagit slut
- fordonet inte startar, eftersom det inte använts på över tre veckor
- ett skadat däck inte kan bytas eller lagas för att fortsätta resan, eftersom ett användbart reservdäck, en motsvarande utrustning eller ett tillbehör eller verktyg som behövs för att byta till reservdäck saknas
- nycklarna har försvunnit eller blivit kvar i det låsta fordonet
- ett fordon inte kan startas eller fås att rulla på grund av köld, regn eller någon annan klimatologisk orsak
- ett fordon har sjunkit genom isen någon annanstans än på en vinterväg som uppfyller vägmyndigheternas säkerhetsföreskrifter och som har öppnats för allmän trafik
- ett fordon har använts i tävling eller träning inför en tävling eller vid övningskörning på ett område eller en vägsträcka som har avspärrats för allmän trafik eller under någon annan körning på en motorbana om det inte är fråga om övningskörning som krävs för körkort eller en kurs för körning på halt väglag, i mörker eller en kurs i förtutseende körning för upprätthållande av körskicklighet
- den försäkrade eller en person som i enlighet med punkt 8 i försäkringsvillkoren om rättigheter och skyldigheter som följer av lagen om försäkringsavtal jämställs med honom eller henne har underlåtit att följa säkerhetsföreskrifterna i punkt 17 i dessa villkor eller har vållat

skadan enligt punkt 7 i försäkringsvillkoren om rättigheter och skyldigheter som följer av lagen om försäkringsavtal.

Försäkringen ersätter inte heller en sådan skada som avses i atomansvarighetslagen, oberoende av var den inträffat.

9.4 Ersättningens omfattning och ersättningsbestämmelser

Självrisk

Bilserviceförsäkringen har ingen självrisk.

Verifikat och utredningar

Kostnader som ersätts ska kunna intygas med ett vederbörligt verifikat. Till Fennia ska också övriga utredningar som bolaget kräver lämnas in.

Mervärdesskatt och övriga avgifter

Om den försäkrade eller den skadelidande enligt mervärdesskattelagen är berättigad att dra av eller få återbäring på skatt som ingår i en produkt eller tjänst, betalar Fennia ut ersättning till den försäkrade eller den skadelidande med avdrag för skatteandelen.

Om den försäkrade eller den skadelidande inte är skyldig att betala skatt eller en avgift som gäller fordonet, eller om han eller hon kan ansöka om återbäring av den, betalar Fennia ut ersättning till den försäkrade eller den skadelidande med avdrag för skatteandelen eller avgiften.

Kostnader för transport och hämtning

Transport av fordonet till reparationsverkstad

Försäkringen ersätter kostnader för att fordonet lyfts upp på vägen och för transport till närmaste verkstad om det till följd av skada eller fel inte kan köras dit för egen maskin. I stället för transportkostnaderna, och högst upp till deras belopp, kan ersättning betalas ut för rese- och arbetskostnader om skadan eller felet repareras på skadeplatsen.

Kostnader för hämtning av reparerat fordon

Försäkringen ersätter extra kostnader för hämtning av ett reparerat fordon till bestämmelseorten eller till den permanenta innehavarens hemort i Finland om resan inte kan fortsättas därför att

- reparation för att sätta fordonet i sådant bruksskick som trafiksäkerheten förutsätter efter en skada eller ett fel som uppkommit under en resa i Finland tar så lång tid att det är nödvändigt att fortsätta resan med ett annat fortskaffningsmedel
- reparation för att sätta fordonet i sådant bruksskick som trafiksäkerheten förutsätter efter en skada eller ett fel, som uppkommit under en resa någon annanstans än i Finland, tar minst tre arbetsdagar frånsett den dag skadan eller felet uppkom.

Kostnaderna ersätts enligt taxa för billigaste möjliga transportmedel högst till det belopp som hämtning av fordonet till den bestående innehavarens hemort i Finland skulle kosta. Maximibeloppet för ersättning som betalas ut för kostnader för hämtning av fordonet är det verkliga värdet på fordonet omedelbart före skadan.

Kostnader för hämtning av återfunnet fordon

Försäkringen ersätter transport av ett fordon, som har återfunnits efter stöld eller olovligt bruk, till bestämmelseorten eller till den bestående innehavarens hemort i Finland när fordonet varit låst och blivit stulet eller olovligt tagits i bruk under en redan påbörjad resa och resan på grund av detta måste fortsättas med ett annat fortskaffningsmedel.

Kostnaderna ersätts enligt taxa för billigaste möjliga transportmedel högst till det belopp som hämtning av fordonet till den bestående innehavarens hemort i Finland skulle kosta. Maximibeloppet för ersättning som betalas ut för kostnader för hämtning av fordonet är det verkliga värdet på fordonet omedelbart före skadan.

Transportkostnader för släpvagn

När ett motorfordon som är försäkringsobjekt skadas eller får något fel ersätter försäkringen kostnader för transport av en släpvagn, som vid skadetidpunkten varit kopplad till motorfordonet, från skadeplatsen till närmaste reparationsverkstad.

När föraren eller en passagerare insjuknar

Försäkringen ersätter transport av fordonet till bestämmelseorten eller till den bestående innehavarens hemort i Finland om resan inte kan fortsättas på grund av att fordonets förare

eller passagerare har avlidit, skadats eller insjuknat plötsligt under resan och det därför var nödvändigt att fortsätta resan med ett annat fortskaffningsmedel.

Kostnaderna ersätts enligt taxa för billigaste möjliga transportmedel högst till det belopp som transport av fordonet till den bestående innehavarens hemort i Finland skulle kosta.

Transport- och övernattningskostnader för förare och passagerare

Transportkostnader

Försäkringen ersätter transport av förare och passagerare till bestämmelse- eller avreseorten eller till hemorten i Finland om resan inte kan fortsätta därför att

- reparation för att sätta fordonet i sådant bruksskick som trafiksäkerheten förutsätter efter en skada eller ett fel, som uppkommit under en resa i Finland, tar så lång tid att det är nödvändigt att fortsätta resan med ett annat fortskaffningsmedel
- reparation för att sätta fordonet i sådant bruksskick som trafiksäkerheten förutsätter efter en skada eller ett fel, som uppkommit under en resa någon annanstans än i Finland, tar minst tre arbetsdagar frånsett den dag skadan eller felet uppkom
- det låsta fordonet blivit stulet eller olovligt tagits i bruk under en redan påbörjad resa i Finland och resan på grund av detta måste fortsättas med ett annat fortskaffningsmedel
- det låsta fordonet har blivit stulet eller olovligt tagits i bruk under en redan påbörjad resa någon annanstans än i Finland och fordonet hittas inte inom ett dygn från det att en polisanmälan gjorts.

Kostnaderna ersätts enligt taxa för billigaste möjliga transportmedel högst till det belopp som transport till hemorten i Finland skulle kosta. Maximiersättning vid försäkringsfall som inträffar i Finland är 100 euro per person och vid försäkringsfall som inträffar någon annanstans än i Finland 300 euro per person.

Övernattningskostnader

När fordonet skadats eller fått något fel någon annanstans än i Finland ersätter försäkringen

förarens och passagerarnas extra kostnader för övernattning till dess reparationen av fordonet är klar om reparationen för att sätta fordonet i sådant bruksskick som trafiksäkerheten förutsätter tar minst tre arbetsdagar frånsett den dag skadan eller felet uppkom.

När ett låst fordon blivit stulet eller olovligt tagits i bruk under en redan påbörjad resa någon annanstans än i Finland ersätter försäkringen förarens och passagerarnas extra övernattningskostnader för högst ett dygn.

Maximiersättningen för förarens och passagerarnas sammanlagda övernattningskostnader är 200 euro per dygn.

Ersättningsbegränsningar

Försäkringen ersätter inte

- eventuella extra kostnader för transport av egendom som har befunnit sig i fordonet eller av andra personer än fordonets förare och passagerare
- indirekta kostnader i anslutning till skadereglering eller skada, t.ex. inkomstbortfall, rese- och matkostnader, kostnader för användning av telefon eller fax, kostnader för tolk eller översättare eller andra kostnader för skötsel av ärenden.

Från försäkringen betalas inte heller ut kilometersättning för att fordonet körs till hem- eller bestämmelseorten.

När Fennia eller en samarbetspartner eller tjänsteproducent som bolaget använder ger hjälp med anledning av ett försäkringsfall är de inte ansvariga eller ersättningsskyldiga för en skada som

- orsakas till följd av en hjälptåtgärd
- drabbar fordonet, dess förare, passagerare eller deras bagage eller andra tillhörigheter under transport
- orsakas av fördröjd transport.

Fullgörande av ersättningsskyldighet

Fennia fullgör sin ersättningsskyldighet antingen genom att ersätta eller arrangerar hemresa, hämtning eller transport till hem-, bestämmelse- eller avreseorten i Finland.

10. HYRBILSFÖRSÄKRING

10.1 Försäkringsfall

För en hyrbil som hyrs från en biluthyrningsfirma som Fennia utsett ersätter försäkringen kostnader för hyrning eller en dagersättning för förlorade bruksdagar, som överenskomits och anges i försäkringsbrevet, om det försäkrade fordonet inte kan användas till följd av försäkringsfall som ersätts från kollisions-, älgskade-, skadegörelse-, brand-, stöld-, glas-, parkerings-, djurskade- eller naturfenomenförsäkringen (punkterna 4.1–4.9 i villkoren). Med en förlorad bruksdag avses att fordonet till följd av skadan inte kan användas dagen i fråga.

Ersättningen betalas ut på det sätt som anges i ersättningsbestämmelserna nedan. Ersättningen förutsätter att ersättning för skada på eller stöld av fordonet också betalas ut från någon av de försäkringar som anges i villkorspunkterna 4.1–4.9 efter att självrisker och avdrag enligt försäkringsvillkoren eller lagen om försäkringsavtal dragits av.

10.2 Ersättningens omfattning och ersättningsbestämmelser

Förlorade bruksdagar

Som förlorade bruksdagar räknas hela dygn med början från den dag försäkringsfallet inträffade eller när det är fråga om ett trafikdugligt fordon från den dag reparationen påbörjas till dess fordonet står färdigt att överlätas från verkstaden eller det stulna fordonet återlämnas till den försäkrade. Dagen då reparationen påbörjas eller fordonet lämnas in eller återlämnas räknas också som en förlorad bruksdag.

Vid försäkringsfall som ersätts från glasförsäkringen räknas för byte av ruta en dag som förlorad bruksdag. Om rutan repareras uppstår ingen förlorad bruksdag.

Ersättning betalas inte ut för förlorade bruksdagar som har orsakats av den försäkrades vårdslöshet eller något annat eget vållande och inte heller för sådana som orsakas av en riksomfattande arbetskonflikt eller av reparationsverkstadens fel, försening eller någon annan oaktsamhet.

Vid väntan på reservdelar eller väntan på reparation räknas separat i båda fallen högst sju dygn som förlorade bruksdagar.

Skadebelopp och ersättning

Bilserviceförsäkringen **har ingen självrisk**.

Från den försäkrades försäkring betalas enligt den försäkrades val antingen kostnaderna för en hyrd standardutrustad bil av högst den storleksklass som anges i försäkringsbrevet eller en överenskommen dagersättning för förlorade bruksdagar som anges i försäkringsbrevet, dock för högst 30 dygn. Om fordonet inlöses, betalas ersättning ut för högst 14 dygn. Om fordonet inlöses till följd av ett försäkringsfall som ersätts från stöldförsäkringen, betalas ersättning för förlorade bruksdagar ut för högst 30 dygn.

Dessutom betalas kostnader för en taxiresa som behövs för att ordna en hyrbil. **Maximiersättningen för en taxiresa** är 150 euro per försäkringsfall.

Om fordonet inlöses, är maximiersättningen som betalas ut från hyrbilsförsäkringen fordonsets verkliga värde före skadan.

Fennia har rätt att bestämma fordonets uthyrare. Om en hyrbil inte skaffats från den uthyrare som Fennia bestämt, betalas endast den dagersättning som anges i försäkringsbrevet.

Samordning

Från dagersättningen för hyrbilsförsäkringen dras av den normersättning som betalas ut för samma tid från trafik- eller ansvarsförsäkringen och som Trafikskadenämnden årligen fastställer.

Om kostnaderna för det fordon som hyrs (hyrbil) i stället för det skadade fordonet också kan ersättas från trafik- eller ansvarsförsäkringen, ska den försäkrade fylla i en **redogörelse för behovet av en hyrbil** när han eller hon hyr hyrbilen för att klargöra om han eller hon har rätt att få en hyrbil med stöd av dessa försäkringar. Om så är fallet ska han eller hon överföra sin rätt till ersättning för kostnader för en hyrbil till Fennia.

Om den försäkrade inte uppfyller ovannämnda skyldigheter, beaktas detta i samband med bestämning av ersättningskyldigheten enligt punkt 6.2 i försäkringsvillkoren om rättigheter och skyldigheter som följer av lagen om försäkringsavtal.

Om ersättning för hyrkostnaderna för hyrbilen betalas ut från trafik- eller ansvarsförsäkringen, betalas från hyrbilsförsäkringen endast de hyr-

kostnader som trafik- eller ansvarsförsäkringen inte ersätter.

Skyldighet att återlämna hyrbil

Hyrbilen ska återlämnas till den biluthyrningsfirma eller uthyrningsplats varifrån den hyrdes. Fennia ansvarar inte för de kostnader som uppstår om hyrbilen återlämnas till någon annan biluthyrningsfirma eller en annan uthyrningsplats.

Övriga ersättningsbegränsningar

Försäkringen täcker inte bränsle och smörjmedel, parkeringstillstånd eller tilläggsutrustningar eller tilläggförsäkringar som anslutits till hyresavtalet.

Fennias ansvar för skyldigheterna i hyresavtalet

Fennia ansvarar inte om leveransen av biluthyrningsfirmans hyrbil förhindras eller fördröjs. Fennia ansvarar inte heller för andra skyldigheter i avtalet mellan biluthyrningsfirman och kunden.

11. OMFATTANDE HYRBILSFÖRSÄKRING

Den omfattande hyrbilsförsäkringen gäller endast om det har överenskommit separat och anges i försäkringsbrevet. Den omfattande hyrbilsförsäkringen upphör vid utgången av den försäkringsperiod under vilken det gått tio år sedan fordonets första ibruktagningsdag. Efter det gäller för fordonet utan separat överenskommelse en hyrbilsförsäkring enligt punkt 10.

11.1 Försäkringsfall

För en hyrbil som hyrs från en biluthyrningsfirma som Fennia utsett ersätter försäkringen kostnader för hyrning eller en dag ersättning för förlorade bruksdagar, som överenskommit och anges i försäkringsbrevet, om det försäkrade fordonet inte kan användas till följd av försäkringsfall som ersätts från bilserviceförsäkringen (villkorspunkt 9) eller från kollisions-, älgskade-, skadegörelse-, brand-, stöld-, glas-, parkerings-, djurskade- eller naturfenomenförsäkringen (villkorspunkterna 4.1–4.9). Med en förlorad bruksdag avses att fordonet till följd av ovannämnda försäkringsfall inte kan användas dagen i fråga.

Ersättningen förutsätter att det även betalas ut ersättning för skada på fordonet eller för stöld

av det från någon av försäkringarna som anges i villkorspunkterna 4.1–4.9 ovan efter att självrisiker och avdrag enligt försäkringsvillkoren eller lagen om försäkringsavtal dragits av. När det gäller ett försäkringsfall som omfattas av bilserviceförsäkringen förutsätter ersättningen att det är fråga om ett avbrott i en redan påbörjad resa, vilket har inträffat i Finland och som ersätts från bilserviceersättningen.

11.2 Ersättningens omfattning och ersättningsbestämmelser

Förlorade bruksdagar

Som förlorade bruksdagar räknas hela dygn med början från den dag försäkringsfallet inträffade eller när det är fråga om ett trafikdugligt fordon från den dag reparationen påbörjas till dess fordonet står färdigt att överlätas från verkstaden eller det stulna fordonet återlämnas till den försäkrade. Dagen då reparationen påbörjas eller fordonet lämnas in eller återlämnas räknas också som en förlorad bruksdag.

Om det är fråga om ett försäkringsfall som har inträffat i Finland och som ersätts från bilserviceförsäkringen, räknas högst sju dygn som förlorade bruksdagar.

Vid försäkringsfall som ersätts från glasförsäkringen räknas för byte av ruta en dag som förlorad bruksdag. Om rutan repareras uppstår ingen förlorad bruksdag.

Ersättning betalas inte ut för förlorade bruksdagar som har orsakats av den försäkrades vårdslöshet eller något annat eget vållande och inte heller för sådana som orsakas av en riksomfattande arbetskonflikt eller av reparationsverkstadens fel, försening eller någon annan oaktsamhet.

Vid väntan på reservdelar eller väntan på reparation räknas separat i båda fallen högst sju dygn som förlorade bruksdagar.

Skadebelopp och ersättning

Den omfattande hyrbilsförsäkringen **har ingen självrisk**.

Från den försäkrades försäkring betalas enligt den försäkrades val antingen kostnaderna för en hyrd standardutrustad bil av högst den storleksklass som anges i försäkringsbrevet eller en överenskommen dag ersättning för förlorade bruksdagar som anges i försäkringsbrevet, dock för högst 30 dygn. Om fordonet inlöses, betalas ersättning ut för högst 14 dygn. Om

fordonet inlöses till följd av ett försäkringsfall som ersätts från stöldförsäkringen, betalas ersättning för förlorade bruksdagar ut för högst 30 dygn.

Om det är fråga om ett försäkringsfall som har inträffat i Finland och som ersätts från bilserviceförsäkringen, betalas ersättning ut för högst sju dygn.

Dessutom betalas kostnader för en taxiresa som behövs för att ordna en hyrbil. **Maximiersättningen för en taxiresa** är 150 euro per försäkringsfall.

Om fordonet inlöses, är maximiersättningen som betalas ut från den omfattande hyrbilsförsäkringen fordonets verkliga värde före skadan.

Fennia har rätt att bestämma fordonets uthyrare. Om en hyrbil inte skaffats från den uthyrare som Fennia bestämt, betalas endast den dag ersättning som anges i försäkringsbrevet.

Samordning

Från dag ersättning för den omfattande hyrbilsförsäkringen dras av den normersättning som betalas ut för samma tid från trafik- eller ansvarsförsäkringen och som Trafikskadenämnden årligen fastställer.

Om kostnaderna för det fordon som hyrs i stället för det skadade fordonet också kan ersättas från trafik- eller ansvarsförsäkringen, ska den försäkrade fylla i en **redogörelse för behovet av en hyrbil** när han eller hon hyr hyrbilen för att klargöra om han eller hon har rätt att få en hyrbil med stöd av dessa försäkringar. Om så är fallet ska han eller hon överföra sin rätt till ersättning för kostnader för en hyrbil till Fennia.

Om den försäkrade inte uppfyller ovan nämnda skyldigheter, beaktas detta i samband med bestämning av ersättningskyldigheten enligt punkt 6.2 i försäkringsvillkoren om rättigheter och skyldigheter som följer av lagen om försäkringsavtal.

Om ersättning för hyrkostnaderna för hyrbilen betalas ut från trafik- eller ansvarsförsäkringen, betalas från hyrbilsförsäkringen endast de hyrkostnader som trafik- eller ansvarsförsäkringen inte ersätter.

Skyldighet att återlämna hyrbil

Hyrbilen ska återlämnas till den biluthyrningsfirma eller uthyrningsplats varifrån den hyrdes. Fennia ansvarar inte för de kostnader som uppstår om hyrbilen återlämnas till någon annan biluthyrningsfirma eller en annan uthyrningsplats.

Övriga ersättningsbegränsningar

Försäkringen täcker inte bränsle och smörjmedel, parkeringstillstånd eller tilläggsutrustningar eller tilläggsförsäkringar som anslutits till hyresavtalet.

Fennias ansvar för skyldigheterna i hyresavtalet

Fennia ansvarar inte om leveransen av biluthyrningsfirmans hyrbil förhindras eller fördröjs. Fennia ansvarar inte heller för andra skyldigheter i avtalet mellan biluthyrningsfirman och kunden.

12. AVBROTTSFÖRSÄKRING

12.1 Försäkringsfall

Försäkringen betalar ut ersättning för förlorade bruksdagar till följd av försäkringsfall som ersätts från kollisions-, älgskade-, skadegörelse-, brand-, stöld-, glas-, parkerings-, djurskade- eller naturfenomenförsäkringen (villkorspunkterna 4.1–4.9). Med en förlorad bruksdag avses att fordonet till följd av skadan inte kan användas dagen i fråga.

Ersättningen förutsätter att det även betalas ut ersättning för skada på försäkringsobjektet eller för stöld av det från någon av försäkringarna som anges i villkorspunkterna 4.1–4.9 ovan efter att självrisker och avdrag enligt försäkringsvillkoren eller lagen om försäkringsavtal dragits av.

12.2 Ersättningens omfattning och ersättningsbestämmelser

Förlorade bruksdagar

Som förlorade bruksdagar räknas hela dygn med början från den dag försäkringsfallet inträffade eller när det är fråga om ett trafikudugligt fordon från den dag reparationen påbörjas till dess fordonet står färdigt att överlätas från verkstaden eller att ett annat fordon överläts till den försäkrade i dess ställe eller att det stulna

fordonet återlämnas till den försäkrade. Dagen då reparationen påbörjas eller fordonet lämnas in eller återlämnas räknas också som en förlorad bruksdag.

Vid försäkringsfall som ersätts från glasförsäkringen räknas för byte av ruta en dag som förlorad bruksdag. Om rutan repareras uppstår ingen förlorad bruksdag.

Ersättning betalas inte ut för förlorade bruksdagar som har orsakats av den försäkrades vårdslöshet eller något annat eget vållande och inte heller för sådana som orsakas av en riksomfattande arbetskonflikt eller av reparationsverkstadens fel, försening eller någon annan oaktsamhet.

Vid väntan på reservdelar eller väntan på reparation räknas separat i båda fallen högst sju dygn som förlorade bruksdagar.

Skadebelopp och ersättning

Självrisktiden i varje försäkringsfall är **tre dygn** om den inte har uteslutits och det anges i försäkringsbrevet. Som ersättning för förlorade bruksdagar som överstiger självrisktiden betalas en dagersättning ut, vars belopp överenskommit separat och anges i försäkringsbrevet.

Ersättning betalas ut för högst 33 dygn. Från ersättningstiden dras självrisktiden av.

Inlösning

Om fordonet inlöses, betalas ersättning ut för högst 17 dygn. Om fordonet inlöses till följd av ett försäkringsfall som ersätts från stöldförsäkringen, betalas ersättning för förlorade bruksdagar ut för högst 33 dygn. Självrisktiden på tre dygn dras också av i dessa fall.

Om fordonet inlöses, är maximiersättningen från avbrottsförsäkringen det verkliga värdet på fordonet omedelbart före skadan.

Samordning

Från ersättningen som betalas ut från avbrottsförsäkringen dras den ersättning av som för samma tid betalas ut från en trafik- eller ansvarsförsäkring för att fordonet inte har kunnat användas på grund av en skada (stilleståndstid). Avbrottsförsäkringen ersätter inte bränslekostnader för en hyrbil som har ersatts från trafik- eller ansvarsförsäkringen.

13. BOGSERINGSSERVICE- FÖRSÄKRING FÖR LASTBIL OCH BUSS

13.1 Försäkringsobjekt

Försäkringsobjekt är den buss eller den lastbil som väger minst 5 000 kg och som anges i försäkringsbrevet samt en släpvagn som är med på resan.

13.2 Försäkringsfall

Försäkringen ersätter inom försäkringens giltighetsområde senare nämnda kostnader till följd av ett plötsligt och oförutsett avbrott i resan när orsaken till avbrottet är ett tekniskt fel i fordonet eller avkörning.

Med resa avses en redan påbörjad färd som görs med det försäkrade fordonet från fordonets avreseort till den planerade bestämmelseorten. Till resan anses höra övernattning och normalt uppehåll under resan. Däremot hör tiden mellan ankomsten till bestämmelseorten och avfärden därifrån inte till resan oavsett om det är fråga om en eller flera bestämmelseorter. Som försäkringsfall betraktas alla de kostnader som uppstått till följd av ett avbrott under samma resa och som anges i dessa försäkringsvillkor.

Försäkringen ersätter upp till de eurobelopp som anges i försäkringsbrevet och i dessa försäkringsvillkor

- kostnader för bärgning av ett körodugligt fordon till närmaste verkstad där det tekniska fel fordonet fått kan repareras
- kostnader för bärgning av ett fordon som kört av vägen
- kostnader för bogsering av ett fordon som fastnat på vägen till en plats varifrån resan kan fortsätta med fordonet
- kostnader för borttransport av en släpvagn, som vid skadetidpunkten var kopplad till fordonet, från skadeplatsen till samma plats som fordonet
- förarens extra rese- och övernattningskostnader.

Vid ett försäkringsfall som har inträffat i Finland ersätts kostnader upp till högst 2 600 euro per försäkringsfall. Om försäkringsfallet inträffar inom försäkringens giltighetsområde utanför Finland är ersättningens maximibelopp 5 000 euro per försäkringsfall. I ovanstående maximibelopp kan kostnader för transport av släpvagn ingå upp till högst 550 euro och förarens

extra rese- och övernattningskostnader upp till 200 euro. När ersättningen beräknas dras den självrisk som anges i försäkringsbrevet av från skadebeloppet.

13.3 Begränsningar

Försäkringen ersätter inte

- kostnader för lastning, lossning eller transport av varor i ett fordon eller i en släpvagn som är kopplad till det
- varken kostnader för reparationsarbeten som utförs på skadeplatsen eller kostnader för hämtning av ett reparerat fordon eller en släpvagn, som vid skadetidpunkten var kopplad till det, från reparationsverkstaden
- passagerares resekostnader, övernattningskostnader eller andra kostnader

Försäkringen ersätter inte heller skador till följd av att

- ett fordon inte kan startas på grund av köld, regn eller någon annan klimatologisk orsak
- bränslet har tagit slut
- ett däck har skadats eller fordonets underhåll varit bristfälligt
- ett fordon har sjunkit genom isen någon annanstans än på en vinterväg som uppfyller vägmyndigheternas säkerhetsföreskrifter och som har öppnats för allmän trafik
- ett fordon har använts i tävling eller träning inför en tävling eller vid övningskörning på ett område eller en vägsträcka som har avspärrats för allmän trafik eller under någon annan körning på en motorbana om det inte är fråga om övningskörning som krävs för körkort eller en kurs för körning på halt väglag, i mörker eller en kurs i förutseende körning för upprätthållande av körskicklighet
- den försäkrade eller en person som i enlighet med punkt 8 i försäkringsvillkoren om rättigheter och skyldigheter som följer av lagen om försäkringsavtal jämställs med honom eller henne har underlåtit att följa säkerhetsföreskrifterna i punkt 17 i dessa villkor eller har vållat skadan enligt punkt 7 i försäkringsvillkoren om rättigheter och skyldigheter som följer av lagen om försäkringsavtal.

Försäkringen ersätter inte heller en sådan skada som avses i atomansvarighetslagen, oberoende av var den inträffat.

13.4 Ersättningsbestämmelser

Mervärdesskatt

Om den försäkrade eller den skadelidande enligt mervärdesskattelagen är berättigad att dra av eller att få återbäring på skatt för inköp, reparation av fordon eller dess tilläggsutrustning, någon annan anskaffning till det eller för service, eller om han eller hon inte är skyldig att betala skatt, betalar Fennia ut ersättning till den försäkrade eller den skadelidande med avdrag för skatteandelen.

Andra skatter och avgifter för fordon

Om den försäkrade eller den skadelidande inte är skyldig att betala skatt eller en avgift som gäller fordonet, eller om han eller hon kan ansöka om återbäring av den, betalar Fennia ut ersättning till den försäkrade eller den skadelidande med avdrag för skatteandelen eller avgiften.

14. RÄTTSSKYDDSFÖRSÄKRING

14.1 Försäkringens syfte

Syftet med försäkringen är att ersätta den försäkrades nödvändiga och skäliga advokat- och rättegångskostnader som i försäkringsfall som avses i punkt 14.4 har orsakats av att juristhjälp anlåtts i tvistemål, brottmål och ansökningsärenden i anslutning till ägande, transport och besittning av det fordon som anges i försäkringsbrevet.

14.2 Försäkrade

De försäkrade är fordonets ägare, innehavare och förare som anges i försäkringsbrevet, var och en i denna egenskap.

14.3 Domstolar och försäkringens giltighetsområde

Den försäkrade kan använda försäkringen i ärenden som i Finland direkt kan anhängiggöras vid en tingsrätt eller en motsvarande utländsk domstol i länder som anges i punkt 2 i försäkringsvillkoren.

Försäkringen ersätter inte kostnader för ärenden som behandlas av administrativa myndigheter eller specialdomstolar, t.ex. regionförvaltningsverket, förvaltningsdomstolen, Försäkringsdomstolen, Arbetsdomstolen, Marknadsdomstolen eller Högsta förvaltningsdomstolen, eller av utländska förvaltningsmyndigheter.

digheter eller specialdomstolar. Försäkringen ersätter inte heller kostnader för ärenden som behandlas av Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna, Europeiska unionens domstol eller Europeiska unionens tribunal.

14.4 Försäkringsfall

Definition av försäkringsfall

I ett tvistemål och ett ansökningsärende är försäkringsfallet en uppkommen tvist. En tvist har uppkommit när ett krav som specificerats till sin grund eller sitt belopp uttryckligen bestridits till grunden eller beloppet.

I ett brottmål är försäkringsfallet

- 1) **när den försäkrade är svarande**
 - väckande av åtal när allmänna åklagaren väcker mot den försäkrade åtal som gäller ett motorfordons användning i trafik
 - bestridande av den målsägandes privaträttsliga krav till sin grund eller sitt belopp
 - målsägandens väckande av åtal mot den försäkrade, eller fullföljande av åtalet när den allmänna åklagaren beslutat att inte väcka åtal eller har lagt ned åtalet.

Åtal har väckts när målsägandens stämningsansökan har anlänt till tingsrättens kansli. Åtal har fullföljts när den målsägande skriftligen har meddelat domstolen om förande av talan efter att allmänna åklagaren har lagt ned åtalet.
- 2) **när den försäkrade är målsägande**
 - inledande av ett brottmål vid domstol.

Det åtal eller det bestridna krav som försäkringsfallet avser ska grunda sig på en händelse, en omständighet, en rättshandling eller en rättskränkning som inträffat under försäkringens giltighetstid.

Ett och samma försäkringsfall

Det är fråga om ett och samma försäkringsfall när

- två eller flera försäkrade som omfattas av denna försäkring står på samma sida i ett tvistemål, ett brottmål eller ett ansökningsärende

- den försäkrade har flera tvistemål, brottmål eller ansökningsärenden, som grundar sig på samma händelse, rättshandling, omständighet eller rättskränkning.

14.5 Begränsningar

Försäkringen ersätter inte kostnader som har drabbat den försäkrade i ett ärende

- 1) där **bestridande av kravet** inte kan påvisas
- 2) där det är fråga om ett annat ärende än ägande, besittning eller framförande av fordon i anslutning till den försäkrades arbete, **yrkesutövning, närings- eller förvärvsverksamhet**
- 3) där det är fråga om **trafiktillstånd** som krävs för idkande av tillståndspflichtig person- eller godstrafik eller där det är fråga om idkande av trafikverksamhet utan tillstånd
- 4) som är av **ringa betydelse** för den försäkrade (sådana ärenden är t.ex. ärenden vars ekonomiska värde är högst så stort som försäkringens minimisjälvrisk)
- 5) där de **försäkrade i denna försäkring är motparter** (försäkringen ersätter emellertid försäkringstagarens kostnader samt fordonsförarens försvarskostnader när åtalet gäller motorfordons användning i trafik, om de för övrigt hör till kostnader som ersätts från rättskydds-försäkringen)
- 6) där allmänna åklagarens åtal mot den försäkrade gäller **rattfylleri**, grovt rattfylleri, smitning i vägtrafik, överlåtande av ett fortskaffningsmedel till en berusad eller överlåtande av ett fordon att köras av en person som inte har erforderlig körkort eller som uppenbarligen saknar förutsättningar att köra fordonet
- 7) där allmänna åklagarens åtal mot den försäkrade gäller **grovt äventyrande av trafiksäkerheten**, sådant äventyrande av trafiksäkerheten som grundar sig på fortkörning eller en trafikförseelse som grundar sig på fortkörning
- 8) där allmänna åklagarens åtal mot den försäkrade gäller **upsåtlig gärning** eller grov oaksamhet
- 9) som gäller **körande av fortskaffningsmedel utan körkort** eller **en fordonsförseelse**
- 10) som gäller utfärdande av **körförbud** för föraren

- 11) som gäller ett skadeståndskrav eller ett annat krav som riktats mot den försäkrade och som grundar sig på de gärningar som anges i punkterna 6–10
- 12) som gäller den försäkrades **privaträttsliga krav** som grundar sig på en sådan gärning för vilken **den försäkrade dömts till straff** eller beviljats åtals- eftergift eller inte dömts till straff med stöd av specialbestämmelser (om skadeståndskravet emellertid grundar sig på en gärning för vilken den försäkrade dömts till straff för äventyrande av trafiksäkerheten eller för en trafikförseelse, ersätts kostnaderna för att framlägga skadeståndskrav)
- 13) som gäller **konkurs**
- 14) som gäller **utsökning**, verkställighetstvist som avses i utsökningsbalken eller verkställighet i anslutning till utsökning
- 15) där det är fråga om ett förfarande enligt lagarna om **företagssanering** eller **skuldsanering för privatpersoner** eller frivillig skuldsanering för lantbruksidkare enligt landsbygdsnäringslagen
- 16) där det är fråga om huruvida kostnader som orsakats av ett försäkringsfall som anmälts av den försäkrade antingen helt eller delvis ska **ersättas från denna rättskyddsförsäkring**
- 17) som behandlas som **grupptalan** antingen på den försäkrades ansökan eller där den försäkrade är medlem av gruppen.

14.6 Åtgärder när ett försäkringsfall inträffat

Om den försäkrade önskar använda sig av sin rättskyddsförsäkring, ska detta **skriftligen meddelas Fennia** på förhand. Fennia ger i detta fall den försäkrade ett skriftligt ersättningsbeslut.

Den försäkrade ska som sitt ombud anlita en advokat eller en annan jurist som enligt lag har rätt att verka som rättegångsombud. Om den försäkrade inte alls anlitar ett ombud eller anlitar som sitt ombud någon annan än en advokat eller en sådan jurist som enligt lag har rätt att verka som rättegångsombud, betalas inte ersättning ut från försäkringen.

I ärenden som framskridit till huvudförhandling i tingsrätten ska den försäkrade **kräva full ersättning för sina advokat- och rättegångskostnader** av motparten. Om den

försäkrade underlåter att kräva ersättning eller utan grundad orsak avstår från ersättningen, kan den ersättning som betalas ut från försäkringen sänkas eller förvägras enligt lagen om försäkringsavtal.

Om den försäkrade medger beloppet av kostnaderna för motpartens skötsel av ärendet eller godkänner beloppet av kostnaderna för skötsel av sitt eget ärende, är detta **inte bindande för Fennia**.

Ersättning för arvoden och kostnader, som den försäkrade eventuellt betalat till sitt ombud, är **inte bindande för Fennia** vid bedömningen av om rättegångskostnaderna är skäliga.

14.7 Ersättningsbestämmelser

Försäkringsbelopp

Det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet utgör i varje försäkringsfall högsta gräns för försäkringsgivarens ersättningsskyldighet.

Högsta gräns för försäkringsgivarens ersättningskyldighet för kostnader som har uppkommit innan huvudförhandling inletts i tingsrätten samt för kostnader i ett ärende som har avgjorts utan rättegång är dock hälften av det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet.

Självrisk

Från de kostnader som ersätts dras den självrisk av som anges i försäkringsbrevet.

Ersättningsbara kostnader

Försäkringen ersätter den försäkrades nödvändiga och skäliga advokat- och rättegångskostnader för försäkringsfallet enligt följande:

Tvistemål och ansökningsärende

Försäkringen ersätter den försäkrades kostnader för anlåtande av ett ombud och för vittnesmål.

Om förutsättningen för att ärendet kan hänskjutas till prövning i domstol är någon rättshandling eller ett beslut som har fattats av något organ eller vid någon förrättning, ersätts kostnaderna från och med det att ärendet kan anhängiggöras vid en tingsrätt eller motsvarande utländsk domstol.

Ärende som är föremål för skiljeförfarande eller förlikning

Försäkringen ersätter den försäkrades kostnader för anlåtande av ett ombud och för vittnesmål. Skilje- eller förlikningsmännens arvoden ersätts inte från försäkringen.

Brottmål

När den försäkrade är **målsägande** ersätter försäkringen rättegångskostnader för anlåtande av ett ombud och för vittnesmål till den del rättegången gäller den försäkrades privaträttsliga krav som grundar sig på brott.

När den försäkrade är **svarande** ersätter försäkringen den försäkrades försvarskostnader för anlåtande av ombud och för vittnesmål i brottmål som anges i punkt 14.4.

Sökande av ändring hos Högsta domstolen

Om sökande av ändring hos Högsta domstolen förutsätter besvärstillstånd, ersätter försäkringen kostnaderna för sökande av ändring endast i det fall att besvärstillstånd beviljats.

Kostnader på grund av användning av extraordinära rättsmedel ersätts endast om Högsta domstolen har godkänt klagan, återbrutit domen eller har återställt försutten fatalietid.

Gemensamt intresse

Om ärendet i väsentlig grad gäller något annat än den försäkrades eget intresse, eller om den försäkrade i försäkringsfallet bevakar ett gemensamt intresse med personer som inte är försäkrade med denna försäkring, ersätter försäkringen endast den del av kostnaderna som kan anses utgöra den försäkrades andel.

Ersättningsbelopp och dess beräkning

Advokat- och rättegångskostnader som ersätts från försäkringen fastställs enligt rättsnormerna för rättegångskostnader i rättegångsbalken och i lagen om rättegång i brottmål.

Om domstolen, till följd av parternas medgivande, inte har uttalat sig om advokat- och rättegångskostnader i sitt beslut, eller om ärendet har avgjorts genom förlikning, fastställs kostnaderna som ska ersättas också med beaktande av de kostnader som i allmänhet utdöms eller betalats i liknande fall.

För anlåtande av ombud ersätts ett skäligt arvode för ombudets arbete och nödvändiga kostnader.

Vid bestämmande av arvodets och kostnadernas skälighet beaktas värdet av den omtvistade förmånen, ärendets svårighet och omfattning samt det utförda arbetets mängd och art.

I tvistemål där värdet på den omtvistade förmånen kan fastställas i pengar ersätts, inom ramen för det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet, högst det tvåfaldiga beloppet för den omtvistade förmånen, eller om en periodiskt återkommande betalning är föremål för tvisten ersätts högst det tiofaldiga beloppet för den omtvistade engångsbetalningen. I samtliga ärenden är det kostnadsbelopp som ersätts dock högst så stort som den försäkrade har krävt som kostnadsersättning av motparten.

Kostnader som försäkringen inte ersätter

Försäkringen ersätter inte

- 1) motpartens rättegångskostnader som den försäkrade dömts eller förbundet sig att betala

(Motpartens rättegångskostnader som den försäkrade har dömts att betala ersätts dock på samma villkor som den försäkrades egna advokatkostnader om

- den försäkrade vid rättegången har biträts av konsumentombudsmannen eller hans eller hennes underlydande och behandlingen av den försäkrades ärende har varit viktigt med tanke på tillämpningen av lagstiftning och konsumenternas allmänna intresse
 - den försäkrades motpart huvudsakligen har underlåtit att följa det beslut i ärendet som fattats av Konsumenttvistenämnden, Försäkringsnämnden eller ett annat motsvarande organ och som till tvistens centrala delar gynnar den försäkrade.)
- 2) kostnader för verkställande av dom eller beslut
 - 3) den försäkrades tidsspillan, eget arbete, förlorad inkomst eller förtjänst, rese- eller uppehållskostnader, inte heller den tilläggskostnad som uppstår vid byte av ombud eller genom den försäkrades eget förfarande som orsakar kostnadsökning eller onödiga kostnader
 - 4) kostnader för införskaffande av juridiskt sakkunnigutlåtande

- 5) kostnader som orsakas av en polisanmälan eller en begäran om undersökning eller av en förundersökning i brottmål
- 6) kostnader för sådana omständigheter eller bevis som domstolen inte beaktar på grund av att de lagts fram för sent
- 7) kostnader som den försäkrade eller hans eller hennes ombud orsakat genom att utebli från domstolen, genom att inte iaktta domstolens förordnanden eller genom att lägga fram ett påstående som de har vetat eller borde ha vetat är obefogat, eller kostnader som de i övrigt genom att förlänga rättegången uppsätligen eller av oaktsamhet orsakat
- 8) kostnader för en rättegång som den försäkrade eller hans eller hennes ombud inlett utan att motparten givit anledning till det, eller för en onödigt rättegång som den försäkrade eller hans eller hennes ombud i övrigt föranlett uppsätligen eller av oaktsamhet
- 9) rättegångskostnader som enligt lagen om rättegång i brottmål eller enligt andra bestämmelser betalats från statens medel
- 10) arvoden och kostnader för skiljeman eller medlare
- 11) kostnader för ansökan om rättshjälp.

Övriga ersättningsbestämmelser

Fennia utbetalar ersättning för den försäkrades advokat- och rättegångskostnader efter att domstolens beslut har vunnit laga kraft eller en förlikning nåtts, om inte annat överenskommit.

Om den försäkrade enligt mervärdesskattelagen har rätt att dra av eller som återbäring få den skatt som ingår i räkningen för advokatuppdrag, dras den mervärdesskatt som ingår i kostnaderna av från ersättningen.

Från ersättningen som motsvarar Fennias ersättningskyldighet dras av sådan kostnadsersättning som den försäkrades motpart har dömts eller förbundit sig att betala till den försäkrade, såvida denna ersättning kunnat inkasseras av den betalningskyldige. Vad som här sagts om den försäkrades motpart tillämpas också på staten om den är skyldig att ersätta den åtalades eller den vinnande partens rättegångskostnader efter att åtalet eller käromålet förkastats.

Om motparten eller staten har dömts eller förbundit sig att till den försäkrade utbetala kostnadsersättning, som vid utbetalning av ersättning från försäkringen är obetald, är den försäkrade skyldig att överföra sin rätt till kostnadsersättning på Fennia upp till det ersättningsbelopp bolaget ska betala.

Om den försäkrade själv har varit tvungen att betala en del av sina kostnader på grund av att kostnaderna överstiger den ovannämnda maximiärsättningen, är den försäkrade skyldig att till Fennia överföra den del av motpartens eller statens kostnadsersättning som överskrider den del som den försäkrade själv betalat.

Om en kostnadsersättning som den försäkrades motpart har dömts eller förbundit sig att betala har utbetalats till den försäkrade, eller om han eller hon på något annat sätt fått den till godo, ska den försäkrade återbetala kostnadsersättningen med ränta till Fennia upp till det ersättningsbelopp som utbetalats från försäkringen.

Om den försäkrade är skyldig att överföra endast den del som överstiger den andel som han eller hon själv betalat för kostnader för anlitande av jurist, är detta belopp med ränta det som ska återbetalas.

15. ANSVARFÖRSÄKRING FÖR MOTORFORDON UTOMLANDS

15.1 Försäkringens syfte

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet som har drabbat motorfordonets ägare, innehavare eller förare till följd av dess användning i trafik utomlands.

15.2 Försäkrade

De försäkrade är fordonets ägare, innehavare och förare som anges i försäkringsbrevet, var och en i denna egenskap.

15.3 Giltighetsområde

Försäkringen gäller i Green Card-avtalsländer (grönt kort) utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och enligt punkt 15.4 i försäkringsvillkoren i begränsad form i Ryssland.

Om det separat har överenskommit att kollisionförsäkringen i Fenniakasko gäller i Ryssland och detta anges i försäkringsbrevet, gäller ansvarsförsäkringen för motorfordon utom-

lands på samma sätt i Ryssland som i andra Green Card-avtalsländer utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

15.4 Försäkringsfall

Försäkringen ersätter personlig skadeståndsskyldighet som har drabbat fordonets ägare, innehavare eller förare till följd av person- eller sakskada som orsakats någon annan genom motorfordons användning i trafik utomlands, när den försäkrades ersättningskyldighet grundar sig på handling eller försummelse som inträffat under försäkringsperioden.

Vid skador som inträffat i Ryssland ersätter försäkringen personskada för vilken den försäkrade är ansvarig och som har drabbat en passagerare i ett fordon som är försäkrat med Fenniakasko. Denna begränsning tillämpas inte om det har överenskommit att kollisionsförsäkringen i Fenniakasko gäller i Ryssland och detta anges i försäkringsbrevet.

15.5 Begränsningar

Försäkringen ersätter inte skador som

- drabbar försäkringstagaren själv eller föraren av ett försäkrat motorfordon
- drabbar ett försäkrat fordon
- drabbar försäkringstagarens eller den försäkrades arbetstagare eller med honom eller henne jämställd person till den del han eller hon är berättigad till ersättning från en lagstadgad olycksfalls- eller trafikförsäkring
- drabbar såld men ännu inte levererad vara
- drabbar levererad vara om orsaken till skadan är varans egen egenskap, felaktighet eller bristfällighet
- drabbar egendom som den försäkrade innehade, hade lånat eller annars utnyttjade vid tidpunkten för den skadeorsakande handlingen eller försummelsen
- drabbar egendom som den försäkrade eller någon annan för hans eller hennes räkning hade åtagit sig att tillverka, installera, reparera, transportera, förvara eller på annat sätt behandla eller sköta vid tidpunkten för den skadeorsakande handlingen eller försummelsen
- orsakas av fukt
- orsakas av regnvatten eller smältvatten som svämmat över

- orsakas av en förändring i grundvattenstånd
- drabbar omgivningen på grund av skakning, värme, buller, lukt, ljus eller någon annan liknande störning, rök, sot, damm, ånga, gas, strålning, luftförorening eller någon annan förorening eller någon annan påverkan på jordmån, byggnad, vattentäkt, sjö eller något annat vattenområde eller grundvatten.

Försäkringen ersätter inte skador som orsakas av

- en sådan atomskada som avses i atomansvarighetslagen, oberoende av var den inträffat
- fel eller felaktighet som den försäkrade var eller borde ha varit medveten om när försäkringen trädde i kraft
- köp, besittning eller underhåll av en sådan fastighet av vilken största delen inte är i den försäkrades eget bruk, i anslutning till den försäkrades verksamhet eller i hans eller hennes anställdas bruk
- verksamhet eller produktion av något annat slag än vad som uppgavs i försäkringsansökan eller anges i försäkringsbrevet.

Försäkringen ersätter inte skador som

- beror på felaktighet hos en produkt eller ett fabrikat som har levererats åt en annan eller på att den skriftliga anvisningen om produktens användning, tillverkning eller förvaring varit felaktig eller bristfällig
- ersätts med stöd av patientskadlagen
- kan åtgärdas genom att reparera felet på den levererade produkten eller det levererade arbetsresultatet.

Försäkringen ersätter inte heller

- skador vars ersättningsansvar grundar sig enbart på avtal, förbindelse, utfästelse eller garanti
- skador som ersätts från någon annan gällande ansvarsförsäkring som den försäkrade har
- skador till den del som skadorna ersätts från försäkringstagarens lagstadgade olycksfallsförsäkring
- böter eller någon annan liknande påföljd som den försäkrade dömts till

- skador till den del de ersätts från en försäkring enligt Finlands trafikförsäkringslag eller en motsvarande utländsk lag.

15.6 Utredning av skada och ersättningsbestämmelser

Försäkringstagarens skyldigheter

Fennia ska beredas tillfälle att värdera skadans storlek och ges möjlighet att medverka till en uppörelse i godo.

Försäkringstagaren är skyldig att

- på egen bekostnad delta i utredningen av skadan
- framlägga uppgifter och handlingar som är av betydelse för utredning av skadan
- skaffa eller göra nödvändiga utredningar eller undersökningar som han eller hon till rimlig kostnad har tillgång till eller kan göra.

När en miljöskada inträffar ska försäkringstagaren omedelbart anmäla skadan till Fennia för att säkerställa vilka skadepreventiva åtgärder som ersätts från ansvarsförsäkringen.

Ersättningskyldighet

Fennia utreder om försäkringstagaren eller någon annan försäkrad är ersättningskyldig för det anmälda försäkringsfall som omfattas av försäkringen och underhandlar med den ersättningssökande. Om försäkringstagaren eller någon annan försäkrad ersätter skadan, överenskommer om det eller godkänner krav, är detta inte bindande för Fennia.

Rättegång

Om försäkringsfallet leder till rättegång, ska den försäkrade omedelbart meddela detta till Fennia, som sköter rättegången och betalar rättegångskostnaderna inom gränserna för försäkringsbeloppet. Om rättegången också behandlar andra ärenden, ersätts kostnaderna endast för den del av ersättningskravet som omfattas av försäkringen.

Om Fennia har meddelat försäkringstagaren eller någon annan försäkrad att bolaget är redo att inom försäkringsbeloppets gränser avtala med den skadelidande om ersättning för hans eller hennes skador, och försäkringstagaren eller någon annan försäkrad inte ger sitt samtycke till det är Fennia inte skyldigt att ersätta kostnader som uppkommit efter det eller att utreda ärendet ytterligare.

Ett och samma försäkringsfall

Skador orsakade av samma handling, försummelse eller omständighet betraktas som ett och samma försäkringsfall oberoende av om skadorna konstaterats under en eller flera försäkringsperioder. Om sådana skador konstateras under olika försäkringsperioder, anses de hänföra sig till den försäkringsperiod under vilken den första skadan konstaterades.

Solidariskt ansvar

Om flera personer är skyldiga att solidariskt ersätta samma skada, ersätter försäkringen endast den del av skadan som svar mot vad som kan läggas den försäkrade till last och den fördel han eller hon eventuellt fått av försäkringsfallet. Om inte något annat följer av ovannämnda orsaker, ersätter försäkringen högst andelen enligt huvudtal av hela skadan.

Mervärdesskatt eller en annan avgift

Om den försäkrade eller den skadelidande enligt mervärdesskattelagen är berättigad att dra av eller få återbäring på mervärdesskatt som ingår i en produkt eller tjänst, betalar Fennia ut ersättning till den försäkrade eller den skadelidande med avdrag för skatteandelen.

Om den försäkrade eller den skadelidande inte är skyldig att betala skatt eller en avgift för varan eller tjänsten, eller om han eller hon kan ansöka om återbäring av den, betalar Fennia ut ersättning till den försäkrade eller den skadelidande med avdrag för skatteandelen eller avgiften.

15.7 Maximiersättning

Maximiersättningen är i varje försäkringsfall 150 000 euro vid personskada och 200 000 euro vid sakskada.

15.8 Självrisk

Ansvarsförsäkringen för motorfordon utomlands har ingen självrisk.

16. GEMENSAMMA ERSÄTTNINGSBESTÄMMELSER I FÖRMÖGENHETSDELEN

Om ett försäkringsfall inträffar under den tid som det försäkrade fordonet uppgetts vara taget ur trafik, betalas ersättning ut från försäkringarna i förmögenhetsdelen endast om försäkringen varit giltig under den tid fordonet

varit avställt. Om inte någonting annat har överenskommit separat, gäller endast ansvarsskyddsförsäkringen av försäkringarna i förmögenhetsdelen under den tid fordonet är avställt.

Med **avställning av fordon** avses att fordonet har tagits ur trafik och detta anges i fordons- trafikregistret.

17. SÄKERHETSFÖRESKRIFTER FÖR SAK- OCH FÖRMÖGENHETSDELEN

17.1 Gemensamma säkerhetsföreskrifter

Rätt att köra fordon samt iakttagande av kör- och vilotider

En fordonsförare ska ha kör rätt i den fordonssklass som motsvarar det fordon som han eller hon kör eller rätt att köra fordon med stöd av ålder. Fordonet får inte överlätas att köras av en annan person utan att bestyrka hans eller hennes identitet och gällande kör rätt. Fordonet får inte överlätas att köras av en person som är under påverkan av alkohol eller ett annat berusningsmedel. Enligt vägtrafiklagen får fordonet inte köras av en sjuk eller trött person (63 § i vägtrafiklagen).

Ett fordon får inte köras av en person som har intagit läkemedel som påverkar körförmågan.

En fordonsförare ska i yrkestrafik följa de bestämmelser som gäller honom eller henne och som avses i vägtrafiklagen, arbetstidslagen, förordningen om kör- och vilotider och färdskrivare samt AETR-överenskommelsen och övriga bestämmelser som gäller kör- och vilotider för förare och användning av färdskrivare. Försäkringstagaren ska genom anvisningar och övervakning se till att förarna följer ovannämnda bestämmelser.

Användning av kommunikationsapparater eller andra elektroniska apparater under körning

En radio- eller televisionsmottagare, någon annan ljud- eller bildåtergivningsapparat, en kommunikationsapparat eller någon annan elektronisk apparat får inte användas under körning på ett sätt som kan inverka menligt på användningen av fordonets manöveranordningar eller på något annat sätt störa förarens koncentration i trafiken. Föraren av ett motor- drivet fordon får inte under körning använda mobiltelefon så att telefonen hålls i handen.

Fordonets skick

Fordonet ska vara i ett skick som uppfyller bestämmelser och föreskrifter om fordon, och dess läsanordningar ska vara i sådant skick att de uppfyller låsningskravet. Fordonet ska också förvaras och skyddas väl, så att skada förhindras.

Fordonstillsyn

Fordonet får inte parkeras eller lämnas, eller dess utrustningar lämnas, på en sådan plats där de kan bli föremål för stöld, skadegörelse eller något annat brott till följd av bristfällig övervakning eller tillsyn.

Fordonet får inte lämnas vid vägre- nen, på en parkeringsplats eller något annat område på så sätt och för så lång tid att det väcker utom- stående personers uppmärksamhet eller att det verkar övergivet. Ett fordon som till följd av en skada lämnats vid vägre- nen ska omedelbart transporteras till en verkstad eller ett annat säkert ställe.

När tippande fordon, släpvagnar eller lyftkranar försedda med stödben används ska man innan arbetsprestationen inleds säkerställa jordmä- nens bärkraft. För att förhindra att fordonet välter ska stödben användas på det sätt som arbetsprestationen kräver.

Förvaring av nycklar

För att förhindra olovlig användning av fordo- net och följer av detta får nycklarna till fordo- net eller dess förvaringsplats eller uppgifter som behövs för att tillverka dessa nycklar inte förvaras på ett synligt eller på ett sådant oläst ställe där en utomstående på förhand vet eller kan veta att nycklarna finns.

Nycklar eller uppgifter som behövs för att tillverka dem får inte heller förvaras i fordonet eller på dess förvaringsplats.

På fordonsnycklar får inte finnas identifika- tionsuppgifter om fordonet eller dess ägar- eller besittningsförhållanden, som registrerings- nummer eller ägarens eller innehavarens namn eller adress.

Brandsäkerhet

Förvaringsplatsen där fordonet förvaras får inte användas till något som helst ändamål som äventyrar brandsäkerheten. Där får inte användas öppen eld eller rökas. Myndigheter- nas föreskrifter om brandsäkerhet samt be-

stämmelelserna i förordningen om brandfarliga vätskor ska följas för att försäkra sig om att förvaringsplatsen är brandsäker.

För belysning av fordonets maskineri, bränsletank eller någon annan del får endast elbelysning användas. För uppvärmning av motor, kraftöverföringsanordningar eller andra delar eller själva fordonet får utöver fordonets standardutrustning endast godkända anordningar som är avsedda för detta bruk användas. Anordningarna ska installeras och kopplas enligt anordnings- och fordonstillverkarens instruktioner och bestämmelser. Det är inte tillåtet att placera ett täcke mellan motorhuvu och motorn.

Om fordonet repareras eller annars behandlas genom svetsning eller andra heta arbeten, ska beklädning och övriga brandfarliga konstruktioner avlägsnas från ett tillräckligt stort område. Dessutom ska nödvändig bevakning ordnas och handsläckningsutrustning finnas på reparationsplatsen.

Vid transport, lastning eller vid annan behandling av brandfarligt material ska man se till att materialet inte hamnar i fordonets konstruktioner och orsakar brandfara. Brandfarliga material som avses här är trä- och pappersprodukter, torv, träflis, avfall för energiutvinning, kol- och oljeprodukter och brandfarliga kemikalier.

17.2 Särskilda säkerhetsföreskrifter för uthyrningsfordon

På försäkringar för uthyrningsfordon tillämpas utöver säkerhetsföreskrifterna i punkt 17.1 dessa säkerhetsföreskrifter.

I hyreskontraktet ska följande villkor ingå: "Fordonet får inte föras utomlands utan särskilt skriftligt tillstånd av uthyraren." Ett motsvarande skriftligt förbud ska förvaras tillsammans med fordonets registreringsbevis.

För användning av fordonet utomlands krävs ett skriftligt tillstånd. Uthyrningsfirman eller dess representant ska då kräva betalning med kreditkort för uthyrningstiden eller för en del av den (förskottsbetalning). Om betalningen eller en del av den sker kontant, ska uthyrningsfirman eller dennas representant kontrollera att hyrestagaren har ett giltigt kreditkort och anteckna person- och kontaktuppgifterna som finns på kreditkortet.

Om uthyrningstiden i Finland är över ett dygn, ska hyrestagarens kredituppgifter kontrolleras och hyrestagaren ska ha ett giltigt kreditkort.

Hyrestagarens person- och kontaktuppgifter på kreditkortet ska sparas.

Uthyraren ska skriftligen eller på ett annat tydligt sätt befullmäktiga gränsbevaknings- eller polismyndigheterna att frånta innehavaren fordonet om det är i någon annans besittning än den som har ett skriftligt tillstånd till det.

Före överlåtelse av fordonet ska hyrestagaren eller hans eller hennes representant bestyrka sin identitet med ett körkort. Identitet och styrkande av identitet ska dokumenteras.

Om fordonet inte har återlämnats vid den tidpunkt som överenskommits i hyreskontraktet, ska den försäkrade utan dröjsmål anmäla detta till polisen. Den försäkrade är dessutom skyldig att vidta alla till buds stående åtgärder för att återfå fordonet.

17.3 Särskilda säkerhetsföreskrifter för motorredskap och traktor

På en försäkring för motorredskap och traktor tillämpas utöver säkerhetsföreskrifterna i punkt 17.1 också dessa säkerhetsföreskrifter.

Ett motorredskap och en traktor på över tre ton ska utrustas med en köldbäständig kemisk släckare av klass 43A 233BC. Släckaren ska servas och dess funktionsduglighet ska kontrolleras enligt tillverkarens anvisningar minst en gång om året. Fordonsföraren och andra fordonsanvändare ska instrueras att använda handbrandsläckaren.

Om ett motorredskap eller en traktor eller deras delar uppvärms med låga, öppna eld eller glöd eller med ett annat värmeaggregat som drivs med flytande bränsle eller gasol och som saknar flamväktare, ska uppvärmningen övervakas oavbrutet i motorredskapets eller traktorns omedelbara närhet.

RÄTTIGHETER OCH SKYLDIGHETER SOM FÖLJER AV LAGEN OM FÖRSÄKRINGSAVTAL

Försäkringarna som ingår i Fenniakasko är försäkringar som avses i lagen om försäkringsavtal. På dem tillämpas försäkringsvillkoren för Fenniakasko och lagen om försäkringsavtal.

Lagen om försäkringsavtal (543/1994) innehåller bestämmelser som inverkar på avtalet mellan kunden och Fennia och på rättigheter som vissa tredje parter har. **Här följer en sammanställning av de viktigaste bestämmelser som ingår i lagen:**

- **ärenden som enligt lag ska fastställas i försäkringsvillkoren, till exempel**
 - försäkringsavtalets giltighetstid (3.2)
 - återbetalning av premie efter att avtalet har upphört (4.3)
 - ändring av avtalsvillkoren vid övergång till en ny försäkringsperiod (14.2)
- **villkorspunkter som avviker från lagen om försäkringsavtal, till exempel**
 - försäkringstagarens upplysningsplikt vid riskökning (5.2)
 - skyldighet att iakttä säkerhetsföreskrifter (6.1)
 - skyldighet att avvärja och begränsa skada (6.2)
 - Fennias rätt att återkräva av en tredje part den ersättning som utbetalats till den försäkrade (13.1)
 - regressrätt vid avbetalnings- och leasingförsäkring (13.4)
 - Fennias rätt att säga upp försäkringen under försäkringsperioden (15.2).

På detta försäkringsavtal tillämpas också sådana bestämmelser i lagen om försäkringsavtal som inte återges i det följande. Paragrafnumren inom parentes efter rubrikerna hänvisar till den paragraf i lagen om försäkringsavtal som behandlar de ärenden som anges i rubriken.

1. FÖRSÄKRINGSAVTALETS CENTRALA BEGREPP

Försäkringsavtalets centrala innehåll definieras i försäkringsbrevet och i försäkringsvillkoren.

Försäkringstagare är den som har ingått ett försäkringsavtal med Fennia.

Konsument är en person som skaffar konsumentvaror i huvudsak för ett annat syfte än den näringsverksamhet han eller hon idkar.

Juridisk person som jämställs med konsument är sådan som, med beaktande av arten och omfattningen av dennas verksamhet samt förhållandena i övrigt, i sin egenskap av försäkringsgivarens avtalspart ska jämföras med en konsument.

Försäkrad är den till vars förmån skadeförsäkringen gäller eller den som är föremål för personförsäkringen.

Gruppförmånsförsäkring är en sådan försäkring som erbjuds en grupp och där den försäkrade delvis eller helt betalar försäkringspremien.

Försäkringsperiod är försäkringens avtalade giltighetstid, som anges i försäkringsbrevet. Försäkringsavtalet fortgår en avtalad försäkringsperiod i sänder, om inte någondera avtalsparten säger upp avtalet.

Premieperiod är den tidsperiod för vilken försäkringspremi enligt avtal ska betalas med regelbundna mellanrum.

Försäkringsfall avser den händelse till följd av vilken ersättning betalas ut.

Säkerhetsföreskrifter är anvisningar för att avvärja eller begränsa skada, som anges i Fennias försäkringsbrev eller -villkor eller som annars getts skriftligt. Den försäkrade är skyldig att iakttä säkerhetsföreskrifterna.

Självriskan anges i försäkringsbrevet.

Nedan redogörs även för **rättigheterna och skyldigheterna mellan kunden och försäkringsbolaget**, som följer av lagen om försäkringsavtal.

2. LÄMNANDE AV INFORMATION FÖRE FÖRSÄKRINGSAVTALET

2.1 Fennias informationsplikt (5 §, 5 b § och 9 §)

Innan försäkringsavtalet ingås ger Fennia den som ansöker om en försäkring information om försäkringsformerna gällande Fennias fordonsförsäkringar samt om premier och försäkringsvillkor och annan nödvändig information som behövs för bedömning av den sökandes försäkringsbehov och val av försäkringar. När information lämnas, fästs också uppmärksamhet vid väsentliga begränsningar i försäkrings-skyddet.

Vid distansförsäljning av försäkringar lämnas dessutom sådan förhandsinformation som avses i kapitel 6 a i konsumentskyddslagen. Med distansförsäljning avses försäljning av försäkringar t.ex. per telefon eller på webben.

Vad gäller frivilliga fordonsförsäkringar ger Fennia inga sådana personliga rekommendationer som avses i 5b § i lagen om försäkringsavtal till den som ansöker om en försäkring för att välja en viss försäkring eller vissa försäkringar.

Om Fennia eller dess representant vid marknadsföringen av en försäkring underlåtit att ge försäkringstagaren behövlig information om försäkringen eller lämnat felaktiga eller vilseledande uppgifter, anses försäkringsavtalet gälla med det innehåll som försäkringstagaren hade skäl att sluta sig till utifrån den information han eller hon fått.

2.2 Försäkringstagarens och den försäkrades upplysningsplikt (22 §, 23 § och 34 §)

Försäkringstagaren och den försäkrade ska innan försäkringen beviljas ge korrekta och fullständiga svar på Fennias frågor som kan ha betydelse för bedömningen av Fennias ansvar. Under försäkringsperioden ska försäkringstagaren och den försäkrade dessutom utan obehövet dröjsmål korrigera de upplysningar som han eller hon gett Fennia och som han eller hon konstaterat vara oriktiga eller bristfälliga.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade i samband med att han eller hon uppfyllde ovan nämnda plikt har förfarit svikligt, är försäkringsavtalet inte bindande för Fennia. Fennia har rätt att behålla de betalda premierna även om försäkringen upphör att gälla.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade uppsåtligt eller av oaktsamhet, som inte kan anses vara ringa, har försummat sin upplysningsplikt kan ersättningen sänkas eller förvägras helt. Vid bedömningen av om ersättningen ska sänkas eller förvägras, beaktas vilken betydelse det haft för skadans uppkomst att försäkringstagaren eller den försäkrade lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter. Dessutom beaktas försäkringstagarens och den försäkrades uppsåt eller arten av hans eller hennes oaktsamhet och omständigheterna i övrigt.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade har lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och premien på grund av detta har avtalats till ett lägre belopp än vad som skulle ha varit fallet om riktiga och fullständiga uppgifter hade lämnats, ska förhållandet mellan den avtalade premien och premien beräknad enligt riktiga och fullständiga uppgifter beaktas när en ersättning sänks. Mindre avvikelser i försäkringspremien inverkar dock inte på försäkringsersättningen.

2.3 Meddelande om grund för avslag av försäkringsansökan (6 a §)

Om en försäkring inte beviljas en konsument eller en fysisk eller juridisk person som jämställs med en konsument, meddelar Fennia skriftligen till den försäkringssökande en avslagsgrund som är förenlig med lag och god försäkringssed.

3. INTRÄDANDE AV FENNIAS ANSVAR OCH FÖRSÄKRINGSAVTALETS GILTIGHETSTID

3.1 Inträdande av Fennias ansvar (11 §)

Fennias ansvar börjar när Fennia eller försäkringstagaren har gett eller skickat ett godkännande svar på den andra avtalspartens anbud, om inte en särskild tidpunkt har avtalats individuellt med försäkringstagaren.

Om försäkringstagaren har överlämnat eller skickat en skriftlig försäkringsansökan till Fennia, och om det är uppenbart att Fennia skulle ha godkänt ansökan, ansvarar Fennia också för försäkringsfall som har inträffat efter att ansökan överlämnades eller skickades.

En försäkringsansökan eller ett godkännande svar som försäkringstagaren har överlämnat eller skickat till Fennias representant anses ha överlämnats eller skickats till försäkringsbolaget.

Om det inte finns en utredning om vilken tid på dygnet svaret eller ansökan har överlämnats eller skickats, anses detta ha skett klockan 24.00.

Fennias ansvar börjar först när den första premien för försäkringen betalas, om den försäkringssökande inte senast på förfalldagen har betalat premierna för andra försäkringar som han eller hon tecknat hos Fennia, eller om han eller hon i övrigt har försummat sin betalningskyldighet gentemot Fennia.

3.2 Giltighet (16 §)

Efter den första försäkringsperiodens utgång gäller försäkringsavtalet en avtalad försäkringsperiod i sänder, om inte försäkringstagaren eller Fennia säger upp avtalet. Försäkringsavtalet kan också upphöra till följd av andra orsaker som anges nedan i punkterna 4.2 och 15.

4. FÖRSÄKRINGSPREMIE

4.1 Premiebetaling (38 §)

Försäkringspremien ska betalas inom en månad från att Fennia skickade en räkning till försäkringstagaren. Den första premien behöver emellertid inte betalas förrän Fennias ansvar har börjat, och senare premier behöver inte betalas före ingången av den avtalade premieperioden eller försäkringsperioden. Om

Fennias ansvar för någon del börjar senare, behöver premien för denna del inte betalas innan ansvaret har börjat.

Om försäkringstagarens betalning inte täcker samtliga Fennias premiefordringar, har försäkringstagaren rätt att bestämma vilka premiefordringar som ska betalas av med det belopp han eller hon betalar.

4.2 Dröjsmål (40 §)

Fennias ansvar upphör inte före försäkringsperiodens utgång, även om premien för försäkringsperioden inte skulle ha betalats inom utsatt tid. I dessa fall driver Fennia in försäkringspremierna med dröjsmålsränta genom utsökning utan dom eller beslut med iakttagande av bestämmelserna i lagen om verkställighet av skatter och avgifter.

Innan verkställighetsåtgärder vidtas underrättas försäkringstagaren om den premie som ska indrivnas och om grunden för premien samt om att verkställighetsåtgärder vidtas om inte försäkringstagaren inom 14 dagar efter att ett meddelande skickats skriftligen bestrider sin betalningsskyldighet. Om betalningsskyldigheten bestrids, är ett domstolsavgörande en förutsättning för verkställigheten.

Fennias ansvar upphör dock vid utgången av den ovan avsedda försäkringsperioden om försäkringspremierna inte före det betalats i sin helhet.

Om premien inte betalas inom utsatt tid (punkt 4.1), ska dröjsmålsränta betalas enligt räntelagen för dröjsmålstiden.

Om betalningen försenas tar Fennia ut en avgift på 5 euro för betalningspåminnelse.

4.3 Återbetalning vid avtalets utgång (45 §)

Om försäkringen upphör tidigare än vad som har avtalats, har Fennia rätt till premien endast för den tid under vilken dess ansvar har varit i kraft. Återstoden av den redan betalda premien återbetalas till försäkringstagaren. Försäkringspremierna återbetalas emellertid inte om det i ärendet förfarits bedrägligt i en situation som avses i punkt 2.2.

Fennia återbetalar till försäkringstagaren den del av premien som hänför sig till den tid som överskrider det antal dagar som försäkringen har varit giltig.

Premiebelopp på mindre än 8 euro återbetalas dock inte separat.

4.4 Minimibelopp

Försäkringspremierna är alltid minst 8 euro per försäkringsperiod.

5. LÄMNANDE AV INFORMATION UNDER AVTALETS GILTIGHETSTID

5.1 Fennias informationsplikt (6 §, 7 § och 9 §)

Efter att försäkringsavtalet har ingåtts ger Fennia ett försäkringsbrev och försäkringsvillkor till försäkringstagaren.

Under försäkringens giltighetstid skickar Fennia försäkringstagaren årligen uppgifter (årligt meddelande) om försäkringsbelopp och andra sådana omständigheter som rör försäkringen och som är av uppenbar betydelse för försäkringstagaren.

Om Fennia eller dess representant gett bristfälliga, felaktiga eller vilseledande uppgifter om försäkringen under försäkringens giltighetstid, anses försäkringsavtalet gälla med det innehåll som försäkringstagaren hade skäl att sluta sig till utifrån den information han eller hon hade fått, i det fall att denna information kan anses ha påverkat försäkringstagarens förfarande. Detta gäller dock inte uppgifter som Fennia eller dess representant har gett om en kommande ersättning efter ett inträffat försäkringsfall.

5.2 Försäkringstagarens upplysningsplikt vid riskökning (26 § och 34 §)

Försäkringstagaren ska utan dröjsmål underrätta Fennia om det i de uppgifter som angavs när försäkringsavtalet ingicks eller i uppgifter som anges i försäkringsbrevet skett en väsentlig förändring som ökar risken för skada och som Fennia inte kan anses ha beaktat när försäkringsavtalet ingicks.

Om försäkringstagaren är en konsument eller en fysisk eller juridisk person som jämställs med en konsument, ska försäkringstagaren meddela Fennia om en sådan förändring senast en månad efter att han eller hon har fått det första årliga meddelandet efter förändringen. I det årliga meddelandet påminner Fennia försäkringstagaren om upplysningsplikten.

Risken för skada kan öka till exempel genom att försäkringsobjektets bruksändamål föränd-

ras, av att det repareras, ändras eller utvidgas, av förändrade transportförhållanden eller av förändringar i den försäkrade verksamheten.

Om upplysningsplikten försummas, är Fennia berättigad att sänka ersättningen som betalas ut från försäkringen, förvägra den helt eller säga upp försäkringsavtalet. Då upphör försäkringen en månad från att meddelandet om uppsägning skickades.

Om försäkringstagaren är en konsument eller en fysisk eller juridisk person som jämställs med en konsument, har Fennia inte rätt att säga upp försäkringsavtalet av denna anledning. Fennia har dock rätt att sänka ersättningen eller förvägra den helt om försäkringstagaren har försummat sin upplysningsplikt uppsåtligt eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa.

Vid bedömning av om ersättningen ska sänkas eller förvägras, beaktas vilken betydelse den förändrade riskökande omständigheten haft för skadans uppkomst. Dessutom beaktas försäkringstagarens och den försäkrades uppsåt eller arten av hans eller hennes oaktsamhet samt omständigheterna i övrigt.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade har lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och premien på grund av detta har avtalats till ett lägre belopp än vad som skulle ha varit fallet om riktiga och fullständiga uppgifter hade lämnats, ska förhållandet mellan den avtalade premien och premien beräknad enligt riktiga och fullständiga uppgifter beaktas när en ersättning sänks. Mindre avvikelser mellan lämnade uppgifter och riktiga och fullständiga uppgifter ger dock inte rätt till sänkning av ersättningen.

6. SKYLDIGHET ATT FÖRHINDRA OCH BEGRÄNSA SKADA

6.1 Skyldighet att iaktta säkerhetsföreskrifter (31 § och 34 §) Säkerhetsföreskrifter, punkt 17 i villkoren för Fenniakasko)

Den försäkrade ska följa säkerhetsföreskrifterna i försäkringsbrevet och försäkringsvillkoren eller andra skriftliga säkerhetsföreskrifter. Om den försäkrade uppsåtligt eller av oaktsamhet, som inte kan anses vara ringa, har underlåtit att följa säkerhetsföreskrifterna, kan ersättningen sänkas eller förvägras helt.

Vid bedömning av om ersättningen ska sänkas eller förvägras, beaktas vilken betydelse för-

summelsen att inte iaktta säkerhetsföreskrifterna har haft för skadans uppkomst. Dessutom beaktas den försäkrades uppsåt eller arten av hans eller hennes oaktsamhet samt omständigheterna i övrigt.

Ansvarsförsäkring

Om försäkringstagaren är en konsument eller en fysisk eller juridisk person som jämställs med en konsument, kan ersättningen som betalas ut från ansvarsförsäkringen sänkas eller förvägras helt till följd av den försäkrades oaktsamhet endast när den försäkrade uppsåtligt eller av grov oaktsamhet har underlåtit att iaktta en säkerhetsföreskrift eller när hans eller hennes bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försummelsen.

Oberoende av den försäkrades handlande betalar Fennia dock från ansvarsförsäkringen till en skadelidande fysisk person den del av ersättningen personen inte har lyckats indriva av den försäkrade som vid utsköning eller konkurs befunnits vara insolvent. Ersättning betalas dock inte ut om den försäkrade uppsåtligt försummat sin skyldighet.

6.2 Skyldighet att avvärja och begränsa skada (32 §, 34 § och 61 §) (Räddningsplikt, punkt 8.2 i villkoren för Fenniakasko)

Vid ett inträffat eller omedelbart hotande försäkringsfall ska den försäkrade efter förmåga vidta åtgärder för att avvärja eller begränsa en skada. Om skadan orsakats av utomstående, ska den försäkrade vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bevara Fennias rätt gentemot skadevällaren.

Den försäkrade ska till exempel försöka klarlägga skadevällarens identitet. Om skadan orsakats genom en straffbar gärning, ska den försäkrade utan dröjsmål meddela polisen det och i rätten yrka straff för gärningsmännen, om Fennias intresse så kräver. Den försäkrade ska också i övrigt följa föreskrifterna som Fennia gett för avvärjning och begränsning av skada.

Fennia ersätter nödvändiga och skäliga kostnader för uppfyllande av ovannämnda räddningsplikt, även om försäkringsbeloppet därigenom överskrids.

Om den försäkrade uppsåtligt eller av oaktsamhet, som inte kan anses vara ringa, försummat sin ovannämnda räddningsplikt, kan

ersättningen sänkas eller förvägras helt. Vid bedömningen av om ersättningen ska sänkas eller förvägras, beaktas vilken betydelse försummelsen haft för skadans uppkomst. Dessutom beaktas den försäkrades uppsåt eller arten av hans eller hennes oaktsamhet samt omständigheterna i övrigt.

Ansvarsförsäkring

Om försäkringstagaren är en konsument eller en fysisk eller juridisk person som jämställs med en konsument, kan ersättningen som betalas ut från ansvarsförsäkringen sänkas eller förvägras helt till följd av den försäkrades oaktsamhet endast när den försäkrade uppsåtligt eller av grov oaktsamhet har försummat sin skyldighet eller när hans eller hennes bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försummelsen.

Oberoende av den försäkrades handlande utbetalar Fennia dock från ansvarsförsäkringen till en skadelidande fysisk person den del av ersättningen personen inte har lyckats indriva av den försäkrade som vid utsökning eller konkurs befunnits vara insolvent. Ersättning betalas dock inte ut om den försäkrade uppsåtligt försummat sin skyldighet.

7. FRAMKALLANDE AV FÖRSÄKRINGSFALL (30 § och 34 §)

Fennia är fritt från ansvar gentemot en försäkrad som uppsåtligt framkallat ett försäkringsfall.

Om den försäkrade har framkallat försäkringsfallet av grov oaktsamhet, eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försäkringsfallet, kan ersättningen sänkas eller förvägras.

Om den försäkrade har framkallat försäkringsfallet när han eller hon har kört ett fordon i ett sådant tillstånd att alkoholhalten i hans eller hennes blod under eller efter körningen var minst 1,2 promille eller han eller hon hade minst 0,53 milligram alkohol per liter i sin utandningsluft, ersätts skadan endast av särskilda skäl. Likaså, om den försäkrade har framkallat försäkringsfallet när han eller hon har kört ett fordon under påverkan av ett annat berusningsmedel än alkohol, eller under gemensam påverkan av alkohol och ett annat berusningsmedel, så att hans eller hennes förmåga till felfria prestationer var kännbart nedsatt, ersätts skadan bara till den del som övriga omständigheter har påverkat skadan. Om den försäkrade har framkallat försäkrings-

fallet när han eller hon har kört ett fordon i ett sådant tillstånd att alkoholhalten i hans eller hennes blod under eller efter körningen var minst 0,5 promille eller han eller hon hade minst 0,22 milligram alkohol per liter i sin utandningsluft, sänks ersättningen i enlighet med hans eller hennes andel av skadan. Likaså, om den försäkrade har framkallat försäkringsfallet när han eller hon har kört ett fordon under påverkan av ett annat berusningsmedel än alkohol, eller under gemensam påverkan av alkohol och ett annat berusningsmedel, så att hans eller hennes förmåga till felfria prestationer var nedsatt, kan ersättningen sänkas i enlighet med hans eller hennes andel av skadan.

Vid bedömningen av om ersättningen ska sänkas eller förvägras, beaktas vilken betydelse den försäkrades försummelse har haft för skadans uppkomst. Dessutom beaktas den försäkrades uppsåt eller arten av den försäkrades oaktsamhet samt omständigheterna i övrigt.

Ansvarsförsäkring

Om den försäkrade har framkallat försäkringsfallet av grov oaktsamhet eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försäkringsfallet, utbetalar Fennia dock från ansvarsförsäkringen till en skadelidande fysisk person den del av ersättningen personen inte har lyckats driva in av den försäkrade som vid utsökning eller konkurs har befunnits vara insolvent.

8. IDENTIFIKATION (33 §)

Det som tidigare sagts om den försäkrade, när det är fråga om framkallande av försäkringsfall, iakttagande av säkerhetsföreskrifter eller räddningsplikt, tillämpas på motsvarande sätt på den som

- 1) med den försäkrades samtycke är ansvarig för ett försäkrat motorredskap eller släpfordon, fartyg eller luftfartyg
- 2) tillsammans med den försäkrade äger och nyttjar försäkrad egendom
- 3) bor i ett gemensamt hushåll med den försäkrade och använder försäkrad egendom tillsammans med den försäkrade.

Det som ovan sagts om den försäkrade, när det är fråga om iakttagande av säkerhetsföreskrifter, tillämpas på motsvarande sätt på den person som på grund av anställnings- eller tjänsteförhållande till försäkringstagaren ska se till att säkerhetsföreskrifter iakttas.

9. OTILLRÄKNELIGHET OCH NÖDLÄGE (36 §)

Fennia får inte för att undgå ansvar eller begränsa det åberopa den försäkrades skyldighet att förhindra och begränsa skada (punkt 6) eller framkallande av försäkringsfall (punkt 7) om den försäkrade när han eller hon framkallade försäkringsfallet eller försummade att iaktta säkerhetsföreskriften eller räddningsplikten var under 12 år eller befann sig i ett sådant sinnestillstånd att han eller hon inte hade kunnat dömas till straff för brott.

Fennia får inte för att undgå ansvar eller begränsa det åberopa försummelse av upplysningsplikten vid ökad risk (punkt 5), den försäkrades skyldighet att förhindra och begränsa skada (punkt 6) eller framkallande av försäkringsfall (punkt 7) om den försäkrade när han eller hon framkallade riskökningen eller försäkringsfallet eller försummade att iaktta säkerhetsföreskriften eller räddningsplikten handlade i syfte att hindra person- eller egendomsskada under sådana förhållanden att försummelsen eller åtgärden kunde försvaras.

Det som i denna punkt sägs om den försäkrade tillämpas också på den person som jämfälls med den försäkrade (punkt 8).

10. ERSÄTTNINGSFÖRFARANDE

10.1 Den ersättningssökandes skyldigheter (69 § och 72 §) (Punkt 8.1 i villkoren för Fenniasko)

Den ersättningssökande ska till Fennia överlämna sådana handlingar och uppgifter som behövs för utredning av Fennias ansvar. Sådana handlingar och uppgifter är till exempel de med vilkas hjälp det kan konstateras att ett försäkringsfall inträffat, hur stor skadan är och till vem ersättning ska betalas. Den ersättningssökande är skyldig att skaffa de utredningar som han eller hon bäst får tillgång till, dock med beaktande också av Fennias möjligheter att skaffa utredningar.

En förare av ett motordrivet fordon ska om möjligt, enligt bestämmelserna om vägtrafik, delta i utredningen av skadan på skadeplassen samt medverka till att klargöra den verkliga skadeorsaken och till utredningen av vem som är skadevällare.

Fennia ska ges möjlighet att inspektera det skadade fordonet och dess utrustning innan reparationen påbörjas.

Fennia är inte skyldigt att betala ut ersättning förrän det har fått ovannämnda utredningar.

Om den ersättningssökande efter ett inträffat försäkringsfall svikligen har lämnat Fennia oriktiga eller bristfälliga uppgifter, som är av betydelse för bedömningen av Fennias ansvar, kan ersättningen sänkas eller förvägras helt enligt vad som anses skäligt med beaktande av omständigheterna.

10.2 Preskription av ersättningsrätt (73 §)

Försäkringsersättning ska sökas hos Fennia inom ett år från att den ersättningssökande har fått kännedom om försäkringens giltighet, försäkringsfallet och den skadepåföljd som har föranletts av försäkringsfallet. Ersättningsanspråk ska i varje fall läggas fram senast inom tio år efter försäkringsfallet. Om försäkringen har tecknats för personskada eller skadeståndsskyldighet, ska ersättningsanspråket läggas fram senast inom tio år efter att skadepåföljden har uppkommit. Anmälan om försäkringsfall jämfälls med framläggande av ersättningsanspråk. Om ersättningsanspråk inte läggs fram inom den tid som anges ovan, förlorar den ersättningssökande sin rätt till ersättning.

10.3 Fennias skyldigheter (7 §, 8 §, 9 §, 68 §, 69 § och 70 §)

Efter ett inträffat försäkringsfall meddelar Fennia den ersättningssökande (till exempel den försäkrade och vid ansvarsförsäkring den skadelidande) behövliga uppgifter om försäkringens innehåll och om förfarandet vid sökande av ersättning. Förhandsuppgifter som den ersättningssökande eventuellt fått om den kommande ersättningen, ersättningsbeloppet eller utbetalningssättet inverkar inte på prestationsskyldigheten enligt försäkringsavtalet.

Till följd av försäkringsfallet betalar Fennia ut ersättning enligt försäkringsavtalet eller meddelar utan dröjsmål, senast en månad efter att bolaget har fått de handlingar och uppgifter som behövs för utredningen av sitt ansvar, att ersättning inte betalas ut. Om ersättningsbeloppet inte är ostridigt, utbetalar Fennia den ostridiga delen av ersättningen inom ovannämnda tid.

Vid ersättningsbeslut som gäller ansvarsförsäkring underrättar Fennia också den skadelidande.

Fennia underrättar förmyndarnämnden på den omyndiga personens hemort om försäkrings-

ersättningen, som utbetalas till den omyndige, gäller något annat än ersättning för kostnader eller förlust av förmögenhet. Ett meddelande om ersättningen ges om dess totala belopp är större än 1 000 euro.

Om ersättningen försenas, betalar Fennia dröjsmålsränta enligt räntelagen (633/1982).

10.4 Kvittning

Från ersättningen kan obetalda förfallna försäkringspremier och Fennias övriga förfallna fordringar dras av enligt de allmänna förutsättningarna för kvittning.

11. ÖVER- OCH UNDERFÖRSÄKRING

11.1 Överförsäkring och berikandeförbud (57 §)

En egendom eller ett intresse har överförsäkrats om försäkringsbeloppet som anges i försäkringsavtalet avsevärt överstiger den försäkrade egendomens eller det försäkrade intressets rätta värde.

Fennia ersätter inte ett högre belopp än vad som behövs för att täcka skadan. Om försäkringsbeloppet väsentligt grundar sig på Fennias eller dess representants värdering, utbetalas ersättningen för den överförsäkrade egendomen eller det överförsäkrade intresset enligt försäkringsbeloppet, utom i det fall att värderingen påverkats av att försäkringstagaren uppsåttligen lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter.

11.2 Underförsäkring vid skadeförsäkring (58 §)

En egendom eller ett intresse har underförsäkrats om det försäkringsbelopp som anges i försäkringsavtalet avsevärt understiger den försäkrade egendomens eller det försäkrade intressets rätta värde.

Om egendomen är underförsäkrad, ersätter Fennia till följd av ett försäkringsfall endast en så stor del av skadan som motsvarar förhållandet mellan försäkringsbeloppet och egendomens eller intressets rätta värde. Om försäkringsbeloppet väsentligt grundar sig på Fennias eller dess representants värdering, utbetalas ersättningen enligt skadebeloppet, dock högst upp till försäkringsbeloppet.

12. SÖKANDE AV ÄNDRING (8 §, 68 § och 74 §)

En försäkringstagare, försäkrad, vid ansvarsförsäkring en skadelidande eller en annan ersättnings sökande har olika möjligheter att söka ändring i Fennias beslut. Han eller hon kan be Fines Försäkrings- och finansrådgivning om råd eller anhålla om rekommendation om avgörande hos nämnder, om ärendet inte kan klargöras med Fennia. Han eller hon har också rätt att väcka talan mot Fennia.

12.1 Självrättelse

Om en försäkringstagare eller en ersättnings sökande misstänker fel i Fennias ersättningsbeslut eller i något annat beslut, är han eller hon berättigad att av Fennia få ytterligare uppgifter om beslutsmotiveringen och övriga omständigheter som har inverkat på ärendet. Fennia korrigerar beslutet om nya uppgifter ger anledning till det.

12.2 Fines Försäkrings- och finansrådgivningen och nämnder

En försäkringstagare eller ersättnings sökande som är missnöjd med Fennias beslut kan be Fines Försäkrings- och finansrådgivning om råd. Försäkrings- och finansrådgivningen ger opartisk rådgivning i försäkrings- och ersättningsärenden.

Den som är missnöjd med Fennias beslut kan be om ett utlåtande av Fines Försäkrings- och finansrådgivning och av Försäkringsnämnden som verkar i anslutning till Försäkrings- och finansrådgivningen. Försäkringsnämnden har till uppgift att ge rekommendationer om avgörande vid meningskiljaktigheter som rör tolkning och tillämpning av lagar och försäkringsvillkor.

Om den som är missnöjd med beslutet är en konsument, kan han eller hon dessutom be om ett utlåtande från Konsumenttvistenämnden, som ger rekommendationer om avgörande med stöd av konsumentskyddslagstiftningen.

Nämnderna behandlar inte ärenden som behandlats eller anhängiggjorts vid domstol. Däremot hindrar behandling vid en nämnd inte väckande av talan i tingsrätten.

Rådgivningsservicen och nämndernas utlåtanden är kostnadsfria.

12.3 Tingsrätt

Om en försäkringstagare eller en ersättnings sökande inte nöjer sig med Fennias beslut, kan han eller hon väcka talan mot Fennia. Talan

kan väckas antingen vid en tingsrätt på partens hemort eller stadigvarande boningsort i Finland eller vid en tingsrätt på Fennias hemort eller på skadeorten, om inte något annat följer av Finlands internationella avtal.

En talan måste väckas inom tre år från att parten fått skriftligt besked om Fennias beslut och denna tidsfrist. Efter att tidsfristen löpt ut föreligger det inte längre rätt att väcka talan.

Behandlingar vid Försäkringsnämnden eller Konsumenttvistenämnden avbryter preskription av talerätten.

13. FENNIAS REGRESSRÄTT (75 \$)

13.1 Rätt att av tredje man återkräva den ersättning som betalats ut till den försäkrade

Den försäkrades rätt till skadeersättning av tredje man som har ersättningsansvar för skadan övergår till Fennia upp till det ersättningsbelopp bolaget betalat.

Den försäkrades rätt till ersättning av försäljare, importör eller tillverkare enligt **garanti, konsumentskyddslag eller handelslag** övergår till Fennia upp till det ersättningsbelopp bolaget betalat.

Om en **tredje man** har framkallat skadan som privatperson, arbetstagare, tjänsteman eller som någon annan person som enligt 3 kap. 1 § i skadeståndslagen kan jämställas med dessa, uppstår Fennias regressrätt mot personen i fråga endast om han eller hon har framkallat skadan uppsåtligen eller av grov oaktsamhet, eller om personen har ersättningsansvar för skadan oberoende av oaktsamhet.

13.2 Fennias regressrätt när skadan inträffat vid användning av motorfordon

Om skadan inträffat under körande av fordon, har Fennia rätt att, utöver vad som sägs ovan i punkt 13.1, återkräva ersättningen

- av fordonets ägare, förare, passagerare eller innehavare om denna orsakat skadan uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet
- av föraren till det fordon som orsakat skadan om denna vid tidpunkten för skadan kört fordonet i sådant tillstånd att

alkoholhalten i blodet under färden eller därefter var minst 1,2 promille eller att han eller hon hade minst 0,53 milligram alkohol per liter i sin utandningsluft

- av föraren till det fordon som orsakat skadan om denna vid tidpunkten för skadan framfört fordonet under påverkan av ett annat berusningsmedel än alkohol, eller under gemensam påverkan av alkohol och ett annat berusningsmedel så att förmågan till felfria prestationer avsevärt försämrats
- när ersättningsansvaret baserar sig på en trafikförsäkring eller en motsvarande utländsk trafikförsäkring.

13.3 Fennias regressrätt när ersättning betalats ut till en annan försäkrad (punkt 16.1)

Utöver regressrätten enligt punkterna 13.1 och 13.2 får Fennia helt eller delvis återkräva den ersättning som bolaget betalat ut till en annan försäkrad (punkt 16.1) till vars förmån försäkringen gäller, av den försäkringstagare, den försäkrade eller av den som jämställs med dem (punkt 8) som framkallat försäkringsfallet eller försummat sin upplysningsskyldighet (punkterna 2.2, 5.2) eller sin skyldighet att förhindra eller begränsa skada (punkterna 6.1 och 6.2).

Fennia får med stöd av regressrätten återkräva ersättningen om bolaget på de grunder som anges i ovannämnda punkter eller punkt 7 (framkallande av försäkringsfall) är fritt från ansvar eller berättigat att förvägra ersättningen. Om ersättningen sänks på de grunder som anges i ovannämnda punkter, kan Fennia återkräva den del av ersättningen som motsvarar sänkningen.

13.4 Regressrätt vid avbetalnings- och leasingförsäkring

Fennia har utöver ovannämnda regressrätt också rätt att återfå ersättning av den som behandlat eller förvarat försäkringsobjektet eller framkallat skada enligt punkt 4.10 i försäkringsvillkoren för avbetalnings- och leasingförsäkring i Fenniakasko.

Rätten att återfå ersättningen övergår till Fennia genast när ersättningen har betalats. Regressrätt med stöd av denna punkt i försäkringsvillkoren gäller dock inte försäkringstagaren eller någon annan som försäkrats med en avbetalnings- eller leasingförsäkring.

14. ÄNDRING AV FÖRSÄKRINGSAVTALET

14.1 Under försäkringsperioden (18 §)

Fennia har rätt att ändra premien eller andra avtalsvillkor under försäkringsperioden så att de motsvarar de nya omständigheterna om

- 1) försäkringstagaren eller den försäkrade har försummat upplysningsplikten i punkt 2.2
- 2) det under försäkringsperioden i de omständigheter som försäkringstagaren eller den försäkrade meddelade Fennia när avtalet ingicks eller som antecknades i försäkringsbrevet skett förändringar som ökar risken för skada (punkt 5.2).

När Fennia fått kännedom om ovan nämnda omständighet, meddelar bolaget skriftligen utan dröjsmål hur och från vilken tidpunkt premien eller andra försäkringsvillkor ändras. I meddelandet nämns att försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen.

14.2 Vid övergång till ny försäkringsperiod (19 §)

A. Anmälningsförfarande

Fennia har rätt att vid övergången till en ny försäkringsperiod ändra försäkringsvillkor, premie samt andra avtalsvillkor.

Villkor och premier

Fennia har rätt att ändra försäkringsvillkor, -premie och andra avtalsvillkor, när grunden för ändringen är

- en ny eller ändrad lagstiftning eller myndighetsbestämmelse
- en förändrad rättspraxis
- en oförutsedd förändring i omständigheterna (t.ex. en internationell kris, en exceptionell naturföreteelse, en storolycka).

Premie och självrisk

Fennia har rätt att ändra premien och självriskbeloppet när grunden är följande:

- Ändringar i individskostnaderna av en försenad premie.
- Ändringar i skadekostnaden eller i kostnadsnivån.
- Ändringar i försäkringars förvaltnings- och handläggningskostnader.

- Ändringar i betalningsgrunderna som gäller uppföljning av körkilometrar eller körningssätt.
- Ändringar i sådana faktorer eller omständigheter som påverkar premiebeloppet och som utgör grund för fastställande av premien. Sådana ändringar kan t.ex. vara
 - o bosättningsorten till fordonsägaren eller -innehavaren, som är försäkringstagare, ändras
 - o det permanenta stället där fordonet är beläget ändras
 - o ändringar i riskfaktorer som gäller ägaren, innehavaren eller försäkringsobjektet, som kundtyp, fordonets eller förarens ålder, fordonsslag, fordonets bruksändamål
 - o ändringar i faktorer som gäller ökad skaderisk och som används i den årliga statistikförföringen av bilförsäkringar.

Bonusklass och kundförmåner

Premien sänks eller höjs, oberoende av övriga grunder för ändring av premien, enligt bonusklassbestämmelserna i premiegrunderna för Fenniakasko som tillämpas på försäkringen. Skadefria försäkringsperioder höjer det försäkrade fordonets bonusklasser, och ersättningar som betalas från kollisionförsäkringen sänker den.

På premien inverkar också eventuella kundförmåner och rabatter, vars typ, omfattning, grunder för beviljande, varaktighet och giltighetstider kan ändras. Fennia har rätt att göra ändringar i premie och kundförmåner, vilka grundar sig på samlande av försäkringar, förhållanden till kundrelationer eller andra motsvarande faktorer.

Försäkringsskyddets omfattning

Fennia har dessutom rätt att i försäkringsvillkoren göra mindre ändringar som inte påverkar försäkringsavtalets centrala innehåll.

Om Fennia gör ändringar av ovan beskriven art i försäkringsavtalet, ska bolaget i samband med räkningen meddela försäkringstagaren hur premien eller de övriga avtalsvillkoren ändras. I meddelandet nämns att försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen. Ändringen träder i kraft vid ingången av den försäkringsperiod som infaller näst efter en månad efter att meddelandet skickades.

B. **Ändringar som förutsätter att försäkringen sägs upp**

Om Fennia ändrar försäkringsvillkor, premier eller övriga avtalsvillkor i andra fall än de som räknas upp i punkt A, ska Fennia säga upp försäkringen att upphöra vid utgången av försäkringsperioden. Uppsägningen görs skriftligen senast en månad före försäkringsperiodens utgång.

15. FÖRSÄKRINGSAVTALET UPPHÖR

15.1 Försäkringstagarens rätt att säga upp försäkringen (12 §)

Försäkringstagaren har rätt att när som helst under försäkringsperioden skriftligen säga upp försäkringen. Någon annan än **skriftlig** uppsägning är ogiltig. Om försäkringstagaren inte har angett något datum, upphör försäkringen när uppsägningsmeddelandet överlämnats eller skickats till Fennia.

15.2 Fennias rätt att säga upp försäkringen under försäkringsperioden (15 §)

Fennia har rätt att säga upp en försäkring att upphöra under försäkringsperioden om

- 1) försäkringstagaren eller den försäkrade innan försäkringen beviljades lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter, och om Fennia med kännedom om det rätta förhållandet inte skulle ha beviljat försäkringen
- 2) det under försäkringsperioden i de förhållanden som försäkringstagaren eller den försäkrade meddelade Fennia när avtalet ingicks skett en förändring som väsentligt ökar risken för skada och som Fennia inte kan anses ha beaktat när avtalet ingicks
- 3) den försäkrade uppsåtligen eller av grov oaktsamhet försummat att iaktta en säkerhetsföreskrift
- 4) den försäkrade uppsåtligen eller av grov oaktsamhet framkallat försäkringsfallet
- 5) den försäkrade efter ett inträffat försäkringsfall bedrägligt lämnat Fennia oriktiga eller bristfälliga uppgifter, som är av betydelse vid bedömningen av Fennias ansvar
- 6) försäkringstagaren försätts i konkurs
- 7) försäkringstagaren har försummat sin upplysningsplikt vid riskökning (punkt 5.2).

Punkterna 6 och 7 tillämpas inte på en konsument eller på en fysisk eller juridisk person som jämfställs med en konsument.

När Fennia har fått vetskap om en grund som berättigar till uppsägning sägs försäkringen upp skriftligen utan obefogat dröjsmål. I meddelandet om uppsägningen anges uppsägningsgrunden. Försäkringen upphör en månad från att meddelandet om uppsägningen skickades.

15.3 Fennias rätt att säga upp försäkringen vid utgången av försäkringsperioden (16 §)

Fennia har rätt att säga upp en försäkring att upphöra vid försäkringsperiodens utgång. I meddelandet om uppsägningen anges uppsägningsgrunden som är förenlig med god försäkringssed. Uppsägningen görs skriftligen senast en månad före försäkringsperiodens utgång.

15.4 Byte av ägare (63 §)

Försäkringen upphör när äganderätten till den försäkrade egendomen överläts till en annan ny ägare än försäkringstagaren själv eller dennas dödsbo. Om ett försäkringsfall inträffar inom 14 dagar från överlåtelsen av äganderätten, har den nya ägaren likvärd rätt till ersättning i det fall han eller hon inte har tecknat en försäkring för egendomen. Den nya ägaren är inte berättigad till ersättning från bilservice-, hyrbils-, omfattande hyrbils-, avbrots- eller hyrbilsförsäkringen eller ansvarsförsäkringen för motorfordon utomlands eller bogserings-serviceförsäkringen för lastbil och buss.

15.5 Uppsägning av gruppförmänsförsäkring

Om en försäkringstagare av en gruppförmänsförsäkring utträder eller utesluts ur gruppen, upphör gruppförmänsförsäkringen att gälla. Fennia meddelar försäkringstagaren skriftligen om grunden och tidpunkten för upphörandet. Försäkringen upphör att gälla tidigast en månad efter att meddelandet har skickats.

16. TREDJE MANS RÄTT VID SKADEFÖRSÄKRING

16.1 Övriga försäkrade, till vars förmån försäkring av egendom gäller vid skadeförsäkring (62 §)

Utöver det som fastställs om den försäkrade i

dessa försäkringsvillkor, gäller en egendomsförsäkring till förmån för ägaren, den som köpt egendom med äganderättsförbehåll, innehavare av panträtt eller retentionsrätt i egendomen samt också i övrigt till förmån för den som bär risken för egendomen.

16.2 Meddelande om att Fennias ansvar upphör eller begränsas (64 §)

Fennia ska meddela den försäkrade som Fennia känner till och som avses i punkt 16.1 om att Fennias ansvar upphör eller om ett avtal eller en åtgärd som begränsar ansvaret, om detta avtal eller denna åtgärd kännbart begränsar den försäkrades rättigheter. Fennias ansvar upphör eller avtalet eller åtgärden träder i kraft gentemot den försäkrade som avses här tidigast 14 dagar efter att meddelandet har skickats till den försäkrade.

16.3 Den försäkrades ställning när ett försäkringsfall inträffat (65 §)

Fennia kan i syfte att sänka eller förvägra en ersättning, gentemot en försäkrad som avses i punkt 16.1, åberopa en försäkringstagares eller en annan försäkrads försummelse av upplysningsplikten (punkt 2.2) eller försummelse av upplysningsplikten vid ökning av risken (punkt 5.2) endast i det fall att denna före försäkringsfallet hade eller borde ha haft kännedom om försäkringstagarens eller en annan försäkrads förfarande.

Varje försäkrad har rätt till ersättning till följd av ett försäkringsfall. Försäkringstagaren får emellertid med bindande verkan för den försäkrade förhandla med Fennia samt lyfta ersättningen, utom i det fall att den försäkrade nämns vid namn i avtalet eller har meddelat att han eller hon bevakar sin rätt eller när det är fråga om en inteckningshavares rätt att få betalning ur ersättningen.

16.4 Företrädesrätt till betalning ur ersättning (66 §)

Om egendomsförsäkringen gäller till förmån för en person som till säkerhet för fordran har panträtt på egendomen, har han eller hon rätt till betalning ur ersättningen före ägaren, även om fordran inte förfallit till betalning, om ägaren inte reparerat skadan eller ställt säkerhet för dess reparation. Vad som här sägs gäller på

motsvarande sätt till förmån för en person som i egendomen har retentionsrätt till säkerhet för en fordran som har förfallit till betalning.

Ägaren har rätt att få betalning ur ersättningen före den som har köpt egendom med äganderättsförbehåll.

Angående inteckningshavares rätt till betalning ur ersättningen gäller det som föreskrivs om inteckningshavares rätt till betalning ur försäkringsersättning.

16.5 Den skadelidandes rätt till ersättning vid ansvarsförsäkring (67 §)

Den skadelidande har i fråga om ansvarsförsäkring rätt att direkt av Fennia kräva ersättning enligt försäkringsavtalet om

- 1) tecknandet av en försäkring grundar sig på en lag eller en myndighetsbestämmelse
- 2) den försäkrade har försatts i konkurs eller annars är insolvent
- 3) ansvarsförsäkringen har nämnts i samband med marknadsföring av den försäkrades näringsverksamhet.

Om ersättningskrav riktas till Fennia, ska Fennia utan obefogad dröjsmål underrätta den försäkrade om det samt ge honom eller henne tillfälle att lägga fram en utredning om försäkringsfallet. Den försäkrade ska också informeras om ärendets senare handläggning.

Om Fennia godkänner den skadelidandes ersättningskrav, är godkännandet dock inte bindande för den försäkrade.

16.6 Den skadelidandes rätt att söka ändring vid ansvarsförsäkring (68 §)

Den skadelidande har rätt att med anledning av Fennias beslut väcka talan mot bolaget eller hänskjuta ärendet till Försäkringsnämnden eller Konsumenttvistenämnden enligt punkt 12.

17. LAG SOM TILLÄMPAS

På försäkringsavtalet, på uppgifter som ges om försäkringsavtalet och på en behörig domstol tillämpas Finlands lag.

